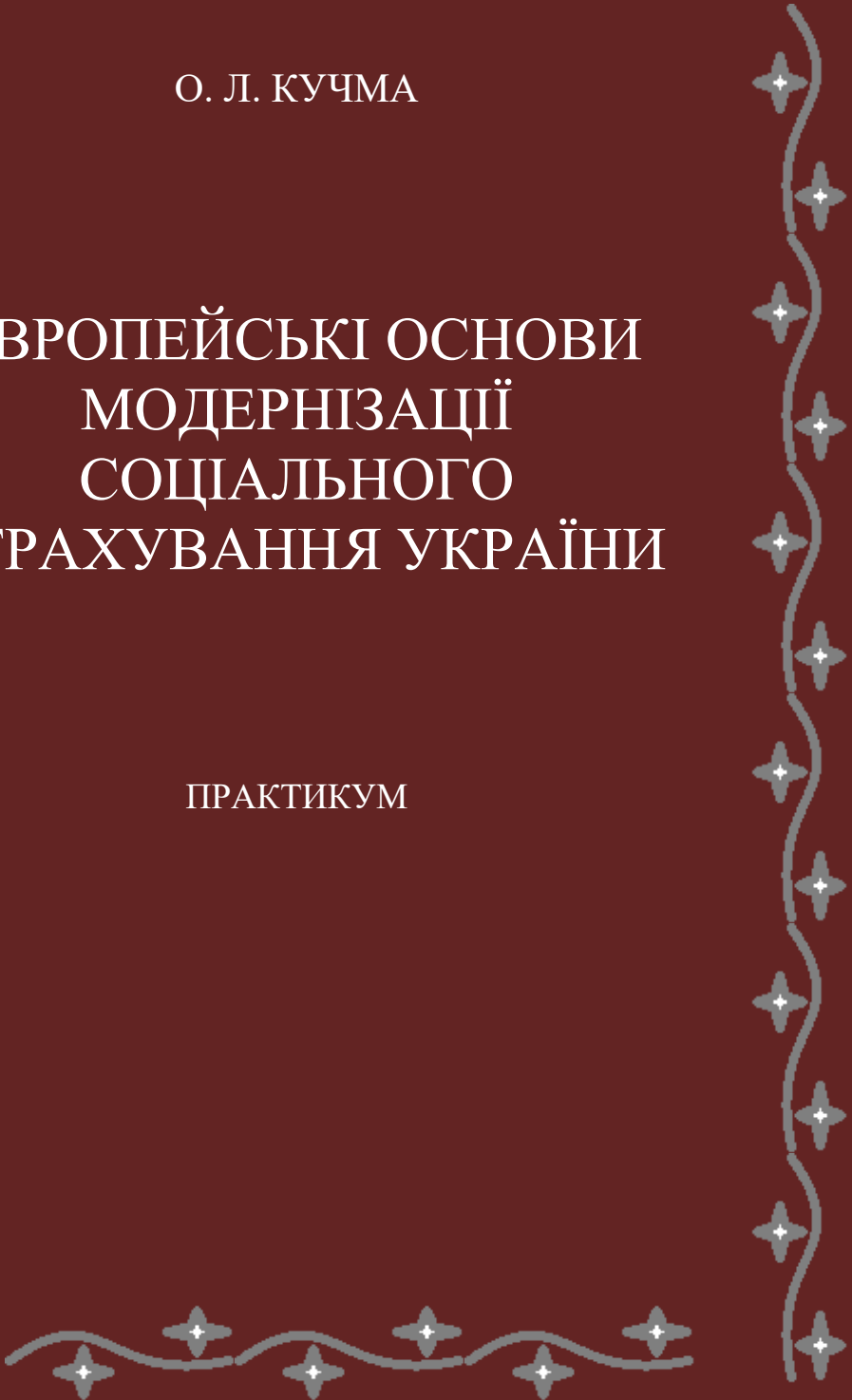

О. Л. КУЧМА

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОСНОВИ
МОДЕРНІЗАЦІЇ
СОЦІАЛЬНОГО
СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ

ПРАКТИКУМ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

О. Л. Кучма

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОСНОВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
УКРАЇНИ**

ПРАКТИКУМ

КИЇВ – 2020

УДК 349.3:369

К 95

Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 6 від 23.12.2019 року)

Рецензенти:

В. М. Андрійв, доктор юридичних наук, професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

С. В. Вишновецька, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права і процесу юридичного факультету Національного авіаційного університету

О. Л. Кучма

К 95 Європейські основи модернізації соціального страхування України. Практикум. – К.: ФОП Маслаков, 2020. – 92 с.

ISBN 978-617-7777-94-5

Практикум покликаний сприяти засвоєнню основних положень чинного законодавства у сфері соціального страхування та тісно пов'язаних з ними правовідносин, правильному тлумаченню та застосуванню норм законодавства, вмінню аналізувати та використовувати судову практику, готувати правові висновки із спірних питань.

УДК 349.3:369

ISBN 978-617-7777-94-5

© Кучма О.Л., 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8

Змістовий модуль 1

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ ПРАВА ТА ЗАКОНОДАВСТВА

ТЕМА 1. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ОСОБЛИВА СИСТЕМА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	9
ТЕМА 2. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ ПРАВА.....	11
ТЕМА 3. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ ЗАКОНОДАВСТВА.....	12

Змістовий модуль 2

ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

ТЕМА 4. ЮРИДИЧНІ ФАКТИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.....	14
ТЕМА 5. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ВИДІВ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.....	15
ТЕМА 6. СУБ'ЄКТИ ТА ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.....	16

ТЕМА 7. ЗМІСТ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ.....	17
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ.....	19
ЗАДАЧІ.....	27
ПИТАННЯ НА ІСПИТ	39
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	42

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Європейські основи модернізації соціального страхування України» є обов'язковою дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускників Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дана дисципліна є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо–кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю «Правознавство» Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Рекомендовано викладання у 2 семестрі V курсу навчання. Заключна форма контролю – іспит.

Навчальна задача курсу полягає у формуванні в студентів системи знань щодо особливостей правового регулювання соціального страхування України та країнах Європейського Союзу, а також практичних питань реформування соціального страхування.

Практикум до навчальної дисципліни «Європейські основи модернізації соціального страхування України» покликаний допомогти студенту вивчити законодавче забезпечення соціального страхування як комплексного правовідношення, яке охоплює соціально-забезпечувальні, фінансові, організаційно-управлінські відносини, спрямоване на компенсацію застрахованій особі (іншій визначеній законом особі) упущеного доходу, здійснення інших виплат, надання соціальних послуг внаслідок настання страхового випадку та проведення заходів з профілактики страхових випадків. Також досліджуються історично-правові аспекти виникнення соціального страхування, сутність соціального страхування та його значення для захисту прав людини, принципи та метод соціального страхування, місце соціального страхування у праві та законодавстві, особливості здійснення соціального страхування різних видів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: об'єкт, суб'єкти та зміст соціального страхування; принципи соціального страхування; метод в соціальному страхуванні; законодавче забезпечення соціального страхування в Україні та країнах ЄС; застосування міжнародних договорів та угод, міжнародне співробітництво в галузі соціального страхування; основні завдання та положення Директив Європейського Союзу, Договорів та угод, підписані в рамках Співдружності Незалежних Держав, Двосторонні договори та угоди з питань соціального страхування, Конвенції та Рекомендації Міжнародної Організації Праці.

Студент повинен вміти: аналізувати й оцінювати соціальні явища, втілювати в життя соціальну політику держави, визначати соціальні проблеми та їх пріоритетність; формувати систему знань щодо теоретично-правових проблем правового регулювання соціального страхування в Україні та країнах Європейського Союзу; користуватись механізмом правового регулювання реалізації соціального страхування; працювати з науковими джерелами, аналізувати нормативні акти та проекти нормативних актів, узагальнювати судову практику, складати юридичні документи, вільно орієнтуватися в системі законодавства про соціальне страхування, визначати тенденції її розвитку; виконувати тестові завдання; опрацьовувати наукові джерела; виконувати інші види самостійної роботи.

Вивчення курсу «Європейські основи модернізації соціального страхування України» закладає основу для використання студентами одержаних знань як в процесі подальшого навчання, так і в практичній діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль І. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ ПРАВА ТА ЗАКОНОДАВСТВА

Соціальне страхування як правова категорія. Принципи соціального страхування у системі принципів права соціального забезпечення. Особливості методу правового регулювання відносин соціального страхування. Становлення соціального страхування як підгалузі права соціального забезпечення. Кодифікація законодавства у сфері соціального страхування. Проблеми імплементації міжнародних актів у законодавство України у сфері соціального страхування.

Змістовий модуль ІІ. ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

Соціальні ризики та соціальні випадки. Порядок отримання та умови обмеження страхових виплат. Проблеми законодавчого забезпечення страхових виплат в сучасних умовах. Суб'єкти, об'єкт та зміст правовідносин у сфері соціального страхування. Відповідальність сторін правовідносин у сфері соціального страхування.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин, у тому числі		
	Лекції	Практич ні заняття	Самостій на робота
Змістовий модуль I. Соціальне страхування у системі права та законодавства			
ТЕМА 1. Соціальне страхування як особлива система суспільних відносин	4	2	12
ТЕМА 2. Соціальне страхування у системі права	4	2	14
ТЕМА 3. Соціальне страхування у системі законодавства	4	2	14
Всього за змістовим модулем I:	12	6	40
Змістовий модуль II. Правовідносини у сфері соціального страхування в Україні та країнах ЄС			
ТЕМА 4. Юридичні факти у сфері соціального страхування	4	2	14
ТЕМА 5. Характеристика окремих видів правовідносин у сфері соціального страхування	2	2	
ТЕМА 6. Суб'єкти та об'єкт правовідносин у сфері соціального страхування	4	2	14
ТЕМА 7. Зміст правовідносин у сфері соціального страхування	2	2	14
Всього за змістовим модулем II:	12	8	42
ВСЬОГО	24	14	82

Змістовий модуль I.
СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ У СИСТЕМІ ПРАВА ТА
ЗАКОНОДАВСТВА

ТЕМА 1.

*Лекція 1-2. Соціальне страхування як особлива система
суспільних відносин (4 год.)*

1. Соціальне страхування як правова категорія.
2. Принципи соціального страхування.
3. Метод правового регулювання відносин соціального страхування.
4. Етапи становлення соціального страхування на території України.

Завдання для самостійної роботи (12 год.)

1. Проаналізуйте визначення соціального страхування у правовій науці.
2. Заповніть дану форму з визначеннями наступних термінів (один термін на вибір): «соціальна політика», «соціальне страхування», «страховий стаж», «застрахована особа», «страховий ризик», «страховий випадок»

	ПІБ автора	джерело	визначення
Юридичні науки			
Економічні науки			
Інші науки			

3. Надайте характеристику складових методу соціального страхування.

4. Заповніть наступну форму (3-5 прикладів):

Назва складової методу	Реквізити нормативно-правового акту	Стаття (частина статті) в якій проявляється складова методу

5. Дослідіть становлення соціального страхування як науки в Україні.

6. Надайте характеристику принципів соціального страхування.

7. Заповніть наступну форму (3-5 принципів):

Назва принципу	Реквізити рішення суду (№ судової справи, дата рішення)	Цитата з рішення суду з якого вбачається застосування судом принципу	Коментар-аналіз застосування принципу у конкретному судовому рішенні

Практичне заняття 1

Сутність соціального страхування та її значення для захисту прав людини. (2 год.)

1. Місце соціального страхування у сучасному суспільстві.
2. Історичні моделі соціального страхування.
3. Напрями соціального страхування в Україні та країнах ЄС.
4. Роль методу у нормотворчій і правозастосовній діяльності.

ТЕМА 2.

Лекція 3-4. Соціальне страхування у системі права (4 год.)

1. Становлення соціального страхування як підгалузі права соціального забезпечення.
2. Проблеми поділу права на галузі.
3. Соціальне страхування як складова різних відносин (право, економіка, фінанси, державне управління).
4. Співвідношення права та законодавства у відносинах соціального страхування.

Завдання для самостійної роботи (14 год.)

1. Охарактеризуйте структуру правової норми, інституту, підгалузі, галузі.
2. Розкрийте зміст поняття «підгалузь права».
3. Обґрунтуйте значення поділу права на галузі, підгалузі, інститути.
4. Заповніть наступну форму (3-5 прикладів):

Назва Закону України	Назва галузі права 1	Назва галузі права 2	Назва галузі права 3	І т.д.
Про державну службу	Номери статей, які нею регулюються	Номери статей, які нею регулюються	Номери статей, які нею регулюються	
І т.д.				

5. Обґрунтуйте належність процесуальних правовідносин до певної галузі права.

Практичне заняття 2

**Соціальне страхування у системі права соціального
забезпечення (2 год.)**

1. Місце соціального страхування у системі права соціального забезпечення.
2. Взаємодія соціального страхування з іншими галузями права.
3. Проблеми виокремлення галузі права.
4. Інновації у правових доктринах щодо змісту та форми права.

ТЕМА 3.

*Лекція 5-6. Соціальне страхування у системі
законодавства. (4 год.)*

1. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС.
2. Юридична техніка як метод упорядкування нормативно-правових актів.
3. Кодифікація законодавства у сфері соціального страхування.
4. Проблеми імплементації міжнародних актів у законодавство України у сфері соціального страхування.

Завдання для самостійної роботи (14 год.)

1. Проаналізуйте методи упорядкування нормативно-правових актів.
2. Розкрийте можливості кодифікації нормативно-правових актів.
3. Дослідіть оригінальні тексти міжнародних актів у сфері соціального страхування та їх офіційний переклад (на вибір 1 документ).
4. Проаналізуйте проекти кодексів, які мають регулювати відносини (частину відносин) в сфері соціального страхування.

5. Заповніть наступну форму (3-5 прикладів):

Назва правовідносин	Регулювання у діючому законодавстві	Регулювання у проєкті нормативно-правового акта	Коментар (підтримка одного із варіантів регулювання або власний варіант)

Практичне заняття 3

Кодифікація соціально-забезпечувального законодавства (2 год.)

1. Юридична техніка та законодавча техніка: поняття, співвідношення.
2. Універсальна структура кодифікованого нормативно правового акту.
3. Структура кодифікованого нормативного акту в сфері соціального страхування.
4. Вплив міжнародних кодифікованих документів в сфері соціального страхування на формування національного законодавства.

Змістовий модуль II.
ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО
СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

ТЕМА 4.

Лекція 7-8. Юридичні факти у сфері соціального страхування. (4 год.)

1. Соціальні ризики та соціальні випадки: відмінності, співвідношення, поняття, класифікація.
2. Порядок отримання страхових виплат різних видів.
3. Умови обмеження страхових виплат.
4. Чинники, які впливають на страхові виплати у сучасних умовах.

Завдання для самостійної роботи (14 год.)

1. Розкрийте правовий зміст понять «страховий ризик» та «страховий випадок».
2. Заповніть наступну форму (3-4 приклади):

Назва виду соціального страхування	Назва страхового ризику	Умови, за яких настане страховий випадок

3. Надайте загальну характеристику чинникам, які впливають на розмір соціальних страхових виплат.
4. Проаналізуйте рішення Конституційного Суду України щодо соціальних страхових виплат.

5. Заповніть наступну форму (5-7 прикладів):

Реквізити ухвали КСУ про відмову у відкритті провадження (№ та дата рішення)	Підстава звернення	Обґрунтування заявника	Підстави відмови у відкритті провадження

6. Наведіть розширену класифікацію юридичних факті у залежності від видів соціального страхування.

Практичне заняття 4

Юридичні факти у сфері соціального страхування (2 год.)

1. Поняття та класифікація страхових соціальних ризиків.
2. Юридичні факти у сфері соціального страхування.
3. Процедурні та процесуальні відносини у сфері соціального страхування.
4. Види страхових виплат, докази наявності юридичних фактів для їх отримання.

ТЕМА 5.

Лекція 9. Характеристика окремих видів правовідносин у сфері соціального страхування (2 год.)

1. Соціальне страхування як елемент фінансових правовідносин.
2. Соціальне страхування як елемент організаційно-управлінських правовідносин.

Практичне заняття 5

Фінансові та організаційно-управлінські правовідносини у сфері соціального страхування (2 год.)

1. Соціальна політика держави у сфері соціального страхування.
2. Соціальна справедливість: поняття, ознаки.
3. Забезпечення фінансування соціальних страхових виплат – пріоритетна функція держави.
4. Організаційно-управлінські правовідносини у сфері соціального страхування.

ТЕМА 6.

Лекція 10-11. Суб'єкти та об'єкт правовідносин у сфері соціального страхування (4 год.)

1. Суб'єкти правовідносин у сфері соціального страхування: класифікація, правовий статус.
2. Об'єкт правовідносин та об'єкт соціального страхування.

Завдання для самостійної роботи (14 год.)

1. Дослідіть правоздатність та дієздатність суб'єктів правовідносин у сфері соціального страхування.
2. Охарактеризуйте страхувальника як суб'єкта правовідносин у сфері соціального страхування.
3. Охарактеризуйте страховика як суб'єкта правовідносин у сфері соціального страхування.
4. Охарактеризуйте застраховану особу як суб'єкта правовідносин у сфері соціального страхування.
5. Охарактеризуйте інших осіб (крім зазначених у п.2-4) як суб'єктів правовідносин у сфері соціального страхування.

6. Проаналізуйте об'єкт соціального страхування у сфері соціального страхування.

Практичне заняття 6

Суб'єкти та об'єкт соціального страхування (2 год.)

1. Правовий статус застрахованої особи.
2. Проблеми визначення належності особи до категорії застрахованих осіб.
3. Соціальне страхування окремих категорій працівників (державні службовці, судді, прокурори інші).
4. Поняття об'єкту як категорії права та правової категорії.

ТЕМА 7.

Лекція 12. Зміст правовідносин у сфері соціального страхування. (2 год.)

1. Права та обов'язки суб'єктів у сфері соціального страхування.
2. Відповідальність сторін правовідносин у сфері соціального страхування.
3. Зловживання правом у сфері соціального страхування.

Завдання для самостійної роботи (14 год.)

1. Дослідіть вплив виконання обов'язків страхувальника на обсяг прав застрахованої особи.
2. Розкрийте зміст понять «шкода» та «збиток».
3. Охарактеризуйте ознаки зловживання правом у сфері соціального страхування.

4. Заповніть наступну форму (3-5 прикладів):

Назва страхової виплати	Ймовірні зловживання

5. Проаналізуйте способи стягнення боргу зі сплати ЄСВ.

Практичне заняття 7

Права та обов'язки учасників правовідносин у сфері соціального страхування (2 год.)

1. Види відповідальності за порушення у сфері соціального страхування.
2. Обов'язок та зобов'язання: співвідношення понять.
3. Зловживання правом: поняття, причини, способи усунення.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Оберіть правильний варіант відповіді.

1. ЄСВ – це

- А) єдиний внесок на соціальне страхування від нещасних випадків, професійних захворювань і тимчасової втрати працездатності;
- Б) єдиний внесок на соціальне страхування від нещасних випадків, професійних захворювань, тимчасової втрати працездатності та безробіття;
- В) єдиний внесок на соціальне страхування від нещасних випадків, професійних захворювань, тимчасової втрати працездатності, безробіття та пенсійне страхування;
- Г) єдиний внесок на соціальне страхування від нещасних випадків, професійних захворювань, тимчасової втрати працездатності, безробіття, пенсійне та медичне страхування.

2. Фонд соціального страхування здійснює страхові виплати при наявності наступних юридичних фактів:

- А) тимчасова втрата працездатності, витрати на поховання;
- Б) нещасні випадки на виробництві, тимчасова втрата працездатності, витрати, пов'язані із народженням;
- В) нещасні випадки, професійні захворювання, медичні витрати;
- Г) тимчасова втрата працездатності, професійні захворювання, нещасні випадки.

3. Страховий стаж обчислюється:

- А) днями;
- Б) декадами;
- В) місяцями;
- Г) роками.

4. При зловживанні правом у сфері соціального страхування особа:

- А) порушує страхове законодавство;
- Б) вчиняє аморальний проступок;
- В) вчиняє адміністративне порушення;
- Г) вчиняє дисциплінарний проступок.

5. Суб'єктами загальнообов'язкового державного соціального страхування є:

- А) застраховані громадяни;
- Б) страхувальники і страховики;
- В) члени їхніх сімей;
- Г) усі відповіді правильні.

6. Законодавством України передбачено такі види загальнообов'язкового соціального страхування:

- А) медичне;
- Б) пенсійне;
- В) на випадок безробіття;
- Г) усі відповіді правильні.

7. Загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню підлягають:

- А) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в організаціях, установах, незалежно від їх форм власності та господарювання, у фізичних осіб;
- Б) особи, які забезпечують себе роботою самостійно, ФО-СПД;
- В) усі відповіді правильні.

8. Основні принципи, форми і види соціального страхування працівників сформульовано у Законі України:

- А) «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
- Б) «Про збір на обов'язкове соціальне страхування»;
- В) «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування».

9. Застрахованою вважається особа:

- А) фізична або юридична, за яку сплачено внески у визначеному законодавством розмірі;
- Б) юридична, яка застрахувала всіх без винятку працівників у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- В) фізична особа, на користь якої здійснюється загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- Г) усі відповіді правильні.

10. Допомога на поховання безробітного виплачується:

- А) роботодавцем за останнім місцем роботи безробітного;
- Б) роботодавцем особи, що має право на отримання допомоги на поховання;
- В) управлінням праці і соціального захисту населення;
- Г) центром зайнятості.

11. Оплата часу тимчасової непрацездатності здійснюється з розрахунку:

- А) середньомісячного заробітку особи;
- Б) середньомісячного заробітку особи та стажу роботи на посаді;
- В) середньомісячного заробітку особи та загального стажу роботи;
- Г) мінімальної заробітної плати.

12. Допомога при народженні дитини виплачується тільки:

- А) особам, які є застрахованими у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (здсс);
- Б) особам, які народили дитину, незалежно від того чи є застрахованими у системі здсс;
- В) особам, які є застрахованими у системі здсс за умови перерахунку роботодавцем страхових внесків;
- Г) особам, які є застрахованими у системі здсс або були застрахованими у системі здсс.

13. Працівникові, який отримав каліцтво на виробництві та проходить професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальною програмою реабілітації:

- А) виплачується пенсія з пенсійного фонду;
- Б) виплачується допомога за рахунок коштів державного бюджету;
- В) провадиться щомісячна страхова виплата у розмірі середньомісячного заробітку за рахунок роботодавця;
- Г) провадиться щомісячна страхова виплата у розмірі середньомісячного заробітку з фонду соціального страхування.

14. Працівник як особа, застрахована на випадок настання тимчасової непрацездатності повинен:

- А) погоджувати з фондом медичний заклад, де проходитиме лікування;
- Б) дотримуватися режиму, визначеного лікарем на період тимчасової непрацездатності;
- В) перераховувати страхові внески до фонду;
- Г) надавати звітність до фонду у визначений законодавством строк.

15. Максимальна сума заробітної плати, з якої справляються внески на пенсійне страхування:

- А) не встановлена;
- Б) дорівнює 15 розмірам мінімальної заробітної плати;
- В) дорівнює 15 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- Г) дорівнює 10 розмірам мінімальної заробітної плати.

16. Дитина, яка досягла 15 років може звернутися до державної служби зайнятості та:

- А) зареєструватися як така, що шукає роботу;
- Б) зареєструватися як така, що шукає роботу, за згодою одного з батьків або осіб, що їх замінюють;
- В) отримати статус безробітного;
- Г) зареєструватися як така, що шукає роботу за згодою одного з батьків або осіб, що їх замінюють та отримати статус безробітного.

17. Юридичним фактом, що породжує процедурні правовідносини є:

- А) звернення заінтересованої особи або її представника із заявою до компетентних органів про нарахування пенсії, допомоги;
- Б) звернення заінтересованої особи або її представника з проханням підтвердити конкретний факт;
- В) надання заінтересованою особою або її представником необхідних доказів до компетентних органів.

18. Працівник як особа, застрахована на випадок настання тимчасової непрацездатності повинен:

- А) погоджувати з фондом медичний заклад, де проходитиме лікування;
- Б) дотримуватися режиму, визначеного лікарем на період тимчасової непрацездатності;

- В) перераховувати страхові внески до фонду;
- Г) надавати звітність до фонду у визначений законодавством строк.

19. У разі припинення трудових відносин учасника корпоративного пенсійного фонду з роботодавцем-засновником або роботодавцем-платником корпоративного пенсійного фонду:

- А) зобов'язаний розірвати договір згідно з яким здійснювалося недержавне пенсійне забезпечення в корпоративному пенсійному фонді;
- Б) має право розірвати договір згідно з яким здійснювалося недержавне пенсійне забезпечення в корпоративному пенсійному фонді;
- В) має право або продовжувати бути учасником даного корпоративного фонду або розірвати договір згідно з яким здійснювалося недержавне пенсійне забезпечення в корпоративному пенсійному фонді та забрати накопичені кошти;
- Г) зобов'язаний розірвати договір згідно з яким здійснювалося недержавне пенсійне забезпечення в корпоративному пенсійному фонді та укласти новий договір тільки в іншому корпоративному фонді.

20. Учасник недержавного пенсійного фонду:

- А) має право змінити визначений ним пенсійний вік шляхом подання про це заяви адміністратору не пізніше ніж за 15 робочих днів до настання визначеного ним пенсійного віку;
- Б) не має права змінити визначений ним пенсійний вік в односторонньому порядку;
- В) має право змінити визначений ним пенсійний вік шляхом подання про це заяви адміністратору не пізніше ніж за 30 робочих днів до настання визначеного ним пенсійного віку;

Г) має право змінити визначений ним пенсійний вік шляхом подання про це заяви адміністратору не пізніше ніж за 30 календарних днів до настання визначеного ним пенсійного віку.

21. Органами управління відкритих пенсійних фондів є:

- А) збори засновників та рада пенсійного фонду;
- Б) загальні збори акціонерів та наглядова рада пенсійного фонду;
- В) збори засновників та правління пенсійного фонду;
- Г) наглядова рада та правління пенсійного фонду.

22. Пенсійний контракт є договором між:

- А) територіальним відділенням пенсійного фонду, роботодавцем та застрахованою особою щодо обов'язкової участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування за рахунок коштів роботодавця та застрахованої особи;
- Б) територіальним відділенням страхового фонду та застрахованою особою щодо страхування на випадок настання нещасного випадку та професійного захворювання за рахунок коштів застрахованої особи;
- В) територіальним відділенням пенсійного фонду та застрахованою особою щодо добровільної участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування за рахунок коштів застрахованої особи;
- Г) пенсійним фондом та його вкладником, який укладається від імені пенсійного фонду його адміністратором та згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника або декількох учасників фонду за рахунок пенсійних внесків такого вкладника.

23. Юридична особа, яка є засновником або роботодавцем – платником корпоративного пенсійного фонду:

А) має право сплачувати пенсійні внески на користь усіх своїх працівників, крім тих, які подали письмові заперечення проти цього, працюють сезонно або проходять випробування при прийнятті на роботу;

Б) зобов'язана сплачувати пенсійні внески на користь усіх своїх працівників без винятку;

В) зобов'язана сплачувати пенсійні внески на користь усіх своїх працівників, крім тих, які подали письмові заперечення проти цього, працюють сезонно або проходять випробування при прийнятті на роботу;

Г) зобов'язана сплачувати пенсійні внески на користь працівників, які працюють на посадах, визначених колективним договором такими, робота на яких підлягає страхуванню у корпоративному пенсійному фонду.

ЗАДАЧІ

При розв'язанні задачі спочатку визначте ключові питання задачі, надайте на них відповідь, потім сформулюйте в цілому висновок у задачі. При визначенні питання уникайте загальних фраз (наприклад, які умови призначення довічного грошового утримання судді?), необхідно визначати питання виходячи із конкретної спірної ситуації (наприклад, якщо відмовили у призначенні довічного грошового утримання через неврахування періоду роботи на посаді ... до стажу судді, то одним з ключових питань буде: якими доказами обґрунтувати період роботи на посаді ... як період, який зараховується до стажу судді?). Висновок у задачі може бути як однозначним – відсутні підстави для призначення пенсії, так і з зазначенням умов, що у разі надання (встановлення) ... будуть підстави переглянути рішення про відмову на підставі ч._ст._ Закону України «Про...» та прийняти рішення про ...

При вирішенні задачі основною метою є здобуття навиків всебічно оцінювати ситуацію, моделювати різні правові наслідки, враховуючи наявні юридичні факти, визначати необхідність у здобутті нових доказів для підтвердження чи спростування тверджень у задачі, з'ясуванні інших обставин, які допоможуть отримати оптимальний варіант вирішення спірної ситуації.

Задача №1.

Петренко, працюючи на шахті, отримав професійне захворювання, у зв'язку із чим висновком МСЕК у 2003 році йому первинно встановлено 25 % втрати професійної працездатності безстроково. Посилаючись на те, що внаслідок захворювання він змушений переносити хронічні фізичні страждання, Петренко у 2020 році звернувся до Фонду соціального страхування з вимогою сплатити 500,000.00 грн. у рахунок відшкодування моральної

шкоди, спричиненої втратою професійної працездатності, та зазначив, що у разі незадоволення його вимоги звернеться до районного суду про стягнення коштів у примусовому порядку. Фонд відмовився задовольняти вимогу та зауважив, що Петренко не надав доказів заподіяння моральної шкоди на саме таку суму, а також зазначив, що вимога пред'явлена до суб'єкта владних повноважень, тому такий спір, у разі звернення до суду, підлягає вирішенню в порядку адміністративного судочинства.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №2.

Комісією зі спеціального розслідування нещасного випадку встановлено, що причиною нещасного випадку, пов'язаного зі смертю матроса є утоплення через потрапляння у воду при нез'ясованих обставинах. Крім того, в акті вказано, що цей нещасний випадок із смертельним наслідком вважається пов'язаним із виробництвом, про що складено акт про нещасний випадок на підприємстві, пов'язаний з виробництвом.

Фондом соціального страхування подано позов в порядку адміністративного судочинства до Держпраці про скасування акту розслідування нещасного випадку, пов'язаного із виробництвом, оскільки комісією зі спеціального розслідування нещасного випадку не виявлено достовірних обставин, за яких стався нещасний випадок з Петренком, і які можуть пов'язувати цей нещасний випадок з виробництвом.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №3.

Роботодавець провів розслідування, склав та видав акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом. У зв'язку зі встановленням стійкої втрати професійної працездатності роботодавцем призначено одноразову допомогу в сумі 5 середніх

заробітних плат на час настання права Петренка на страхову виплату. У зв'язку з бойовими діями та початком антитерористичної операції (далі - АТО) вказану одноразову допомогу і щомісячну страхову виплату роботодавець йому не виплатив. Петренко звернувся до суду та просив стягнути з відділення Фонду на свою користь суму невиплаченої одноразової допомоги та суму заборгованості зі щомісячних страхових виплат.

Фонд послався на те, що у зв'язку з проведенням АТО виконавчою дирекцією Фонду були розроблені заходи, відповідно до яких усі потерпілі на виробництві мають право отримувати страхові виплати на неокупованій території за місцем тимчасового перебування. Петренко не є тимчасово переміщеною особою, оскільки він не надав відповідної довідки про взяття на облік особи, яка тимчасово переміщується з тимчасово окупованої території України, або району проведення АТО.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №4.

Після оприлюднення інформації про ліквідацію роботодавця, Фонд соціального страхування повідомив ліквідаційну комісію, що ним здійснюються страхові виплати особам, які потерпіли внаслідок трудового каліцтва під час роботи у роботодавця. У зв'язку з прийняттям рішення про ліквідацію роботодавця виникла необхідність капіталізації страхових платежів для подальшої їх виплати потерпілим шляхом їх стягнення з роботодавця. У разі незгоди ліквідаційної комісії щодо капіталізації, спір буде розглянутий в порядку адміністративного судочинства.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №5.

Фонд соціального страхування звернувся до суду з позовом про визнання свідоцтва про право на спадщину за заповітом

недійсним в частині включення до складу спадщини невикладених Петренку сум щомісячних страхових виплат, оскільки останній не набув права на щомісячні страхові виплати за вказаний період, бо не звертався до робочих органів Фонду на території підконтрольній владі України.

Спадкоємці Петренка заперечили позов, посилаючись на те, що Петренку не нараховувалися страхові виплати у зв'язку з непереміщенням відділення у Донецькій області з тимчасово неконтрольованої на контрольовану територію України.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №6.

Петренко звернувся із скаргою на дії державного виконавця, оскільки останнім було прийнято постанову про звернення стягнення на заробітну плату, пенсію та інші доходи боржника. Петренко отримував щомісячну страхову виплату з відшкодування шкоди за втрату здоров'я під час виконання трудових обов'язків, і його обурило той факт, що навіть з цих коштів, які він витрачав на ліки, також відбувалось стягнення.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №7.

Висновком ЛЕК Петренко встановлені професійні захворювання, які встановлені на підставі санітарно-гігієнічної характеристики умов праці. Відповідно до висновку ЛЕК було складено акт розслідування хронічного професійного захворювання.

Представник Фонду соціального страхування підписав вказаний акт з окремою думкою, оскільки вважав випадок не страховим, а доповнення до санітарно-гігієнічної характеристики складені з порушенням чинного законодавства України. Санітарно-гігієнічна характеристика про умови праці Петренко складена з

порушенням нормативних вимог Порядку складання та вимог до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці, а саме: її складання здійснено без комісійного обстеження підприємства та за відсутності акту санітарно-епідеміологічного обстеження об'єкта; внесені показники важкості праці, які не підтверджені даними лабораторних досліджень на робочому місці Петренко. Примірник санітарно-гігієнічної характеристики не був наданий Петренко та Фонду, що не надало змогу своєчасно вжити заходів щодо усунення порушень. Фонд вважає, що вищезгадане зумовило необ'єктивну оцінку умов праці і привело до хибного висновку при встановленні професійного характеру захворювання, а тому підлягають скасуванню санітарно-гігієнічна характеристика про умови праці Петренко, висновок ЛЕК про встановлення професійного захворювання Петренко та акт розслідування професійного захворювання.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №8.

За висновком МСЕК Петренку встановлена стійка втрата професійної працездатності 30% та 3 група інвалідності.

Фондом Петренку призначено виплати, при цьому заробітна плата для призначена виплат обчислена на підставі довідки про заробітну плату за період по травень 2020 року.

Петренко звернувся до бухгалтерії з вимогою видати довідку про заробітну плату за період по грудень 2019 року, оскільки з січня 2020 року роботодавець не мав права допускати Петренка до виконання трудових обов'язків з тими самими умовами праці, які призвели до погіршення здоров'я. Таким чином, поки роботодавець шукав Петренку відповідне робоче місце, він числився на тій самій посаді, що і до погіршення стану здоров'я, а заробітну плату отримував як різноробочий, у мінімальному розмірі, (навантаження були меншими, робота менш кваліфікована).

Бухгалтер відмовилась надавати довідку за інший період.
Ваша оцінка ситуації.

Задача №9.

Внаслідок нещасного випадку Петренко встановлено II групи інвалідності, безстроково. На підставі рішення суду від 25.10.1978 року Петренко виплачувалось відшкодування за каліцтво. Однак, після переїзду до м. Конотоп, з 01.04.1998 року, жодних виплат пов'язаних з нещасним випадком на виробництві Петренко не отримувала.

У 2020 році Петренко після звільнення з роботи, звернулася до Фонду соціального страхування щодо поновлення страхових виплат, та отримала відмову через відсутність акту розслідування нещасного випадку за встановленою формою. Петренко звернулася до управління Держпраці, але отримала відповідь, що її документи (в т.ч. акт розслідування) відсутні.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №10.

Петренко звернулася до центру зайнятості для отримання допомоги по безробіттю. Через декілька місяців Петренко працевлаштувалася в зв'язку з чим їй була припинена страхова виплата. Через тиждень Петренко отримала вимогу від Центру зайнятості про повернення коштів, оскільки при зверненні до Центру зайнятості вона не зазначила в персональній картці, що реєструється вдруге і вже отримувала допомогу по безробіттю 170 днів. Петренко проігнорувала дану вимогу.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №11.

Петренко періодично працювала без оформлення трудових відносин. Згодом Петренко звернулась до Центру зайнятості для отримання допомоги по безробіттю, зазначивши про відсутність у неї стажу роботи. Їй була призначена допомога по безробіттю як незастрахованій особі. Через деякий час при здійсненні перевірки одного з підприємств Центром зайнятості виявлено факт роботи Петренко на даному підприємстві 2 тижні. Петренко пояснила, що не повідомила про дану роботу, оскільки вважала, що працювала неофіційно. Центр зайнятості зажадав повернення отриманої допомоги по безробіттю, оскільки при оформленні допомоги вона зазначила неправдиві відомості про стаж.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №12.

Петренко перебував на обліку як безробітний та отримував допомогу. Проте через деякий час Центр зайнятості припинив виплату та надіслав вимогу про повернення раніше отриманої суми допомоги, оскільки протягом отримання допомоги по безробіттю Петренко зареєстрований як фізична особа-підприємець.

Петренко відмовився повертати кошти та надіслав зустрічну вимогу про продовження вплати допомоги по безробіттю, зазначивши, що хоча його реєстрація як фізичної особи-підприємця не скасована, проте є рішення суду, яке набрало чинності до його звернення до Центру зайнятості, про припинення його підприємницької діяльності.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №13.

Петренко вирішив зайнятися підприємницькою діяльністю та отримав від Центру зайнятості одноразову допомогу для організації підприємницької діяльності. Оскільки протягом 6 місяців Петренко

не сплачував єдиний податок та не подавав звітність до податкової, то Центр зайнятості зажадав повернення суми допомоги. Петренко відмовився повертати та зазначив, що дійсно мав проблеми, але зараз підприємницька діяльність здійснюється та надав довідку з податкової про відсутність заборгованості по сплаті податку.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №14.

Петренко отримувала допомогу по безробіттю з лютого по листопад. У червні їй запропонувала знайома попрацювати тимчасово на підприємстві (замінити на час відпустки). Петренко погодилась та попрацювала три тижні. Після працевлаштування у грудні Петренко отримала вимогу від Центру зайнятості про повернення суми допомоги за весь період перебування в центрі зайнятості, оскільки вона не повідомила Центр зайнятості про тимчасову роботу. Петренко відмовилась повертати кошти, оскільки, на її думку, заміна на час відпустки не може вважатися повноцінним працевлаштуванням та є аналогією громадським роботам безробітних.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №15.

Петренко звернулася до Центру зайнятості, надала всю необхідну інформацію та документи, їй вплачувалась допомога по безробіттю, яка була припинена в зв'язку з працевлаштуванням. Згодом Петренко отримала вимогу про повернення переплати, оскільки в електронній програмі Центру зайнятості виник збій і на Петренко помилково була відкрита нова персональна справа та були проведені дії, як по особі, яка звернулася вперше, внаслідок чого виникла переплата.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №16.

Розслідування професійного захворювання проводилося комісією у складі 7 чоловік: 1-голова комісії, 6 - члени комісії. За результатами роботи шість членів комісії відмовилися підписати акт розслідування, про що ними були особисто зроблені відповідні записи у акті розслідування. Крім того членами комісії був складений акт заперечення, у якому надані пояснення щодо відмови від підписання акту. Незважаючи на відсутність підписів усіх членів комісії голова комісії затвердив факт розслідування професійного захворювання складений на Петренка.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №17.

При оформленні інвалідності Петренку встановлено, що його захворювання може бути професійним. Проте, підприємство на якому працював та одержав професійне захворювання Петренко ліквідовано і виключено з Державного реєстру підприємств, що підтверджується довідкою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, в зв'язку з чим провести розслідування причин виникнення професійного захворювання неможливо.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №18.

Петренко проходив службу в органах внутрішніх справ з 1997 року по 2006 рік.

З 20.05.2008 року Петренку встановлено другу групу інвалідності на строк до 01.05.2009, причина інвалідності - загальне захворювання; ступінь втрати професійної працездатності 25 відсотків, у зв'язку із захворюванням, пов'язаним із проходженням служби в органах внутрішніх справ.

З 01.12.2018 Петренку довічно встановлено другу групу інвалідності, причина - захворювання, пов'язане з проходженням служби в ОВС; ступінь втрати професійної працездатності 70 відсотків, у зв'язку із захворюванням, пов'язаним із проходженням служби в ОВС.

10.12.2018 Петренко звернувся до ліквідаційної комісії УМВСУ в області із заявою про проведення виплати одноразової грошової допомоги у зв'язку з отриманням 2 групи інвалідності від захворювання, пов'язаного з проходженням служби в ОВС.

Йому було відмовлено, оскільки з дати первинного огляду МСЕК (установлення 25% втрати працездатності) до повторного огляду (установлення II групи інвалідності та відповідного ступеня втрати працездатності) пройшло більше 2 років, що перевищує передбачений законодавством дворічний термін.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №19.

Петренко отримав професійне захворювання, цей факт визнали члени комісії з розслідування професійного захворювання, та зазначили в п. 16 акту розслідування причину виникнення професійного захворювання - роботи в шкідливих умовах, а саме: у роботодавця: вміст пилу з вмістом вільного діоксиду кремнію в повітрі робочої зони в 3,4 рази перевищує ГДК, а тому, на думку Петренка, роботодавець зобов'язаний сплатити йому моральну шкоду.

Роботодавець заперечив, мотивуючи тим, що при прийнятті на роботу Петренка роботодавцем було видано наказ про прийом на роботу, в якому, зокрема, було зазначено, що Петренко буде працювати в шкідливих умовах праці, за що в подальшому майбутній працівник буде отримувати, у якості компенсації за шкідливі умови праці, додаткову відпустку, молоко, спеціальне харчування та інше. З даним наказом Петренко був особисто

ознайомлений. Таким чином, Петренко розумів та належним чином був повідомлений роботодавцем про майбутні шкідливі умови праці і повинен був свідомо допускати ймовірність настання негативних наслідків для його здоров'я в майбутньому. Фактична наявність шкідливих факторів на робочому місці Петренка у роботодавця існувала не з вини підприємства, а з об'єктивних причин, а саме в зв'язку з недосконалістю технологій, що застосовуються в металургійній промисловості, в тому числі, при відливанні металу.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №20.

Петренку у 2020 році призначено щомісячну страхову виплату внаслідок професійного захворювання з розрахунку його заробітної плати на посаді газоелектрозварника за період 2017-2018 років (1 рік).

Петренко не погодився з таким розрахунком та вимагає здійснити перерахунок та виплату призначеної йому щомісячної страхової виплати внаслідок професійного захворювання, врахувавши середню заробітну плату за період роботи на посаді фахівця 2019-2020, оскільки йому встановили професійне захворювання, коли він працював на посаді фахівця.

Фонд соціального страхування зауважив, що він працював газоелектрозварювальником понад 15 років і саме це стало причиною погіршення здоров'я.

Ваша оцінка ситуації.

Задача №21.

Після завершення обстеження Петренко звернувся до роботодавця з заявою про оплату середнього заробітку за час проходження медичного обстеження, надавши довідку з медичного закладу.

ЗАДАЧІ

Роботодавець повідомив про відсутність підстав для оплати середнього заробітку з тієї обставини, що обстеження на профзахворювання не має статусу попереднього чи періодичного медичного огляду.

Ваша оцінка ситуації.

ПИТАННЯ НА ІСПИТ

1. Співвідношення понять «соціальний ризик» та «соціальний випадок».
2. Вплив сплати єдиного страхового внеску на право на пенсійне забезпечення.
3. Реформа в сфері соціального страхування суддів.
4. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню.
5. Обчислення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
6. Вплив часу вимушеного прогулу на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівника.
7. Соціальне страхування осіб, які перебувають у фактичних трудових відносинах.
8. Поняття «об'єкт соціального страхування» у доктрині і законодавстві.
9. Страховий ризик в соціальному страхуванні як правова категорія та категорія права.
10. Принципи законності й верховенства права в сфері соціального страхування.
11. Класифікація страхових соціальних ризиків.
12. Правоздатність фізичної особи у правовідносинах соціального страхування.
13. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у структурі права соціального забезпечення.
14. Відповідальність суб'єктів соціального страхування.
15. Обов'язки осіб, відповідальних за відшкодування шкоди завданої здоров'ю застрахованої особи.
16. Виникнення соціально-страхових відносин із суддями: практично-правові проблеми.

17. Проблеми застосування процедурних та процесуальних норм у сфері страхування.
18. Зловживання правом у сфері соціального страхування.
19. Перспективи систематизації законодавства у сфері соціального страхування.
20. Проблеми офіційного перекладу міжнародних договорів у сфері соціального страхування.
21. Соціальна політика держави у сфері соціального страхування.
22. Соціальне страхування як складова методу у галузі права соціального забезпечення.
23. Визначення дати втрати працездатності внаслідок нещасного випадку чи професійного захворювання.
24. Момент виникнення та припинення соціального ризику у праві соціального забезпечення.
25. Етапи реформування соціального страхування.
26. Підстави для відмови у наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності.
27. Місце страхового стажу у структурі галузей права.
28. Соціальне страхування громадян на окупованій території.
29. Право потерпілих від нещасних випадків на виробництві, які проживають за кордоном, на страхові виплати.
30. Проблема визначення видів грошового забезпечення, які враховуються при перерахунку пенсії.
31. Право працівника на соціальне забезпечення у разі виїзду за кордон.
32. Способи стягнення єдиного соціального внеску.
33. Соціальне страхування осіб, яких відсторонено від роботи.
34. Страховий ризик за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

35. Страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасних випадків.
36. Умови обмеження конституційного права на соціальний захист.
37. Обов'язки застрахованої особи у сфері соціального страхування.
38. Статус особи, до якої застосовано запобіжний захід тримання під вартою або домашній арешт, у соціальному страхуванні.
39. Доплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: проблема практики застосування.
40. Допомога на поховання як вид матеріального забезпечення за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
41. Соціальна справедливість у пенсійних правовідносинах.
42. Соціальне страхування у правових доктринах.
43. Соціальне страхування у Німеччині.
44. Соціальне страхування у Франції.
45. Соціальне страхування в Італії.
46. Соціальне страхування у країнах Прибалтики.
47. Соціальне страхування у Польщі.
48. Соціальне страхування у Румунії.
49. Юридичні факти у соціальному страхуванні.
50. Підходи до вирішення соціальних проблем.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Спеціальна література:

1. Андріїв В. В. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування / В. В. Андріїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mydisser.com/ua/catalog/view/6/346/8272.html>

2. Андріїв В. В. Щодо природи обов'язкових соціально-забезпечувальних страхових правовідносин / В. В. Андріїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/23746/%C2#chapter>

3. Андріїв В. В., Москаленко О. В., Прилипко С. М., Ярошенко О. М. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект : [монографія] / В. В. Андріїв, О. В. Москаленко, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – Харків : Видавництво «ФІНН», 2011. – 280 с.

4. Андріїв В. В. Суб'єкти правовідносин із соціального страхування / В. В. Андріїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/16896/%C2>

5. Андріїв В. В. Зміст і призначення загальнообов'язкового державного соціального страхування / В. В. Андріїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/33197/%C2#chapter>

6. Андріїв В. М. Соціальне страхування: історія проблеми / В. М. Андріїв // Соціальний захист. – 1999. - №2. – С.43-51.

7. Андріїв В. М., Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Пенсійне забезпечення у солідарному рівні загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : [монографія] / В. М. Андріїв, О. Л. Кучма, Л. М. Сіньова. – К. : ФОП Маслаков, 2018. – 474 с.

8. Бакаєв Д. С. Інтерес як складова природи зловживання правом / Д. С. Бакаєв // Сучасні тенденції розвитку національного законодавства: зб. Тез II Міжнар. наук.-практ. Конф. (16-17 травня

2013 р., м. Київ) – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2013. – 268 с. – С.9-10.

9. Безугла Я. І. Трудовий стаж і його юридичне значення / Я. І. Безугла — К.: — Тов. «Знання» Української СРСР. — 1979. — 48 с.

10. Бенях В. Механізм соціального страхування населення / В. Бенях // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка, 2007. – вип. 94. – С.60-62.

11. Бехруз Х. Н. Праворозуміння, розуміння права і правова система / Х. Н. Бехруз // Право України. – 2010. - №4. – С.143-147.

12. Блажівська О. Є. Теоретико-правовий аналіз поняття та змісту кодифікації як форми систематизації законодавства / О. Є. Блажівська // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2013. - №6. – С. 5-11.

13. Богачова Л. Л. Система європейського та національного права / Л. Л. Богачова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/62232/57823>

14. Боднарук М. І. Правове регулювання соціального страхування в Україні : [монографія] / М. І. Боднарук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2014. – 472 с.

15. Боднарук М. І. Соціальне страхування в Україні: правові аспекти становлення та розвитку / М. І. Боднарук. – Чернівці: Рута, 2002. - 242 с.

16. Божко В. М. Система принципів оплати праці / В. М. Божко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2011. - №3. – С.3-13.

17. Болотіна Н. Б. Трудове право України : підруч. / Н. Б. Болотіна. – 2-ге вид., стер. – К.: Вікар, 2004. – 725 с.

18. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України : підруч. / Н. Б. Болотіна. – К.: Знання, 2005. - 615 с.

19. Бондаревський В. Г. Правовий нігілізм в Україні та шляхи його подолання / В. Г. Бондаревський [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : <http://www.info-library.com.ua/books-text-11919.html>

20. Борецька Н. П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми /Н. П. Борецька. – Донецьк: Янтра, 2001. – 351 с.

21. Боровські М. Конструкція формальних принципів у «праві комбінації» Робетра Алексі / М. Боровські // Філософія права і загальна теорія права. – 2014. - №1-2. – С.131-147.

22. Бородкін М. В. Класифікація юридичних фактів у праві соціального забезпечення / М. В. Бородкін Правове регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей і наук. повідомлень учасників VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Харків, 3-4 жовт. 2014 р.) / за ред. В. В. Жернакова. – Х.: Право, 2014. – 376 с. – С.361-365.

23. Васильєв А. М. Правовые категории. Методологические аспекты разработки системы категорий теории права / А. М. Васильев. – М. : «Юридическая литература», 1976. – 264 с.

24. Венедіктов В. С. Організаційно–правові засади проходження служби в органах внутрішніх справ України : наук.-практ. посіб. / В. С. Венедіктов, М. І. Іншин. — Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. — 164 с.

25. Венедіктов С. В. Щодо передумов виникнення трудових правовідносин / С. В. Венедіктов // Форум права. – 2010. - №4. – С.137-144.

26. Вергелес Д. Є. Основоположні принципи кодифікації законодавства / Д. Є. Вергелес // Альманах права. – 2012. – Вип.3. – С.127-130.

27. Вітка Ю. В. Недержавні пенсійні фонди: особливості цивільно-правового статусу : [монографія] / Ю. В. Вітка. – Київ : ТОВ «ВПК «Експрес-Поліграф, 2010. – 220 с.

28. Вигдорчик Н. А. Теория и практика социального страхования / Н. А. Вигдорчик [Електронний ресурс]. – Режим

доступу : <http://avidreaders.ru/book/teoriya-i-praktika-socialnogo-strahovaniya-vypusk3.html>

29. Вигдорчик Н. А. Социальное страхование (систематическое изложение истории, организации и практики всех форм социального страхования) / Н. А. Вигдорчик. - С.-Петербург : Изд-во «Практическая Медицина», 1912. – 302 с.

30. Витушко В. А. Теоретические основы современного правопонимания: общеправовой и отраслевой правовой подходы: монография / В. А. Витушко, С. С. Вабищевич, И. А. Маньковский; под науч. ред. В. А. Витушко. – Минск: Междунар. ун-т «МИТСО», 2012. – 392 с.

31. Вишновецька С. В. Системний підхід у дослідженні методологічних проблем загальної теорії трудового права: постановка проблеми / С. В. Вишновецька // Актуальні проблеми держави і права. – 2010. – Вип.52. - С.29-35.

32. Галета О. А. Нормативна структура підгалузі права: поняття, зміст, особливості / О. А. Галета // Науковий вісник ХДУ. Серія «Юридичні науки». – Вип.5. – том 1. – Херсон. – 2014. – С.20-24.

33. Гарасимів Т. З. Принципи права соціального забезпечення України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Т. З. Гарасимів. – Львівський поліграфічний технікум УАД, 2002. – 15 с.

34. Гарасимів Т. З. Право соціального забезпечення України. (Загальна частина) / Т. З. Гарасимів. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2004. – 240 с.

35. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу : [монографія] / Н. М. Хуторян, Ю. В. Баранюк, С. В. Дріжчана, Л. П. Гаращенко, І. П. Лаврінчук, О. В. Макогон, М. П. Стадник, Г. І. Чанишева; [відп. ред. Н. М. Хуторян]. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. - 304 с.

36. Гетьман Є. А. Кодифікація законодавства України: поняття, особливості, види : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Є. А. Гетьман. – Х., 2010. – 20 с.

37. Гетманцев Д. О., Макарчук Р. В., Толкачов Я. С. Юридична відповідальність за податкові правопорушення : наук.-практ. посіб. / Д. О. Гетманцев, Р. В. Макарчук, Я. С. Толкачов. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 752 с.

38. Гетьманцева Н. Д. Дуалізм трудового права / Н. Д. Гетьманцева // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2011. – Вип.597. – С.64-68. 24. Гольденвейзер А. С. Социальное законодательство Германской Империи / А. С. Гольденвейзер. - Киев. – Тип. С. В. Кульженко, Ново-Елисаветинск. ул., собств. дом. – 1890. – 180 с.

39. Гетьманцева Н. Д. Єдність і диференціація – характерний прояв методу трудового права / Н. Д. Гетьманцева // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2009. – Вип.489.Правознавство. - С.56-60.

40. Гетьманцева Н. До питання про метод правового регулювання трудових відносин / Н. Гетьманцева // Право України. – 2011. - №5. – С.224-230.

41. Голован З. С. Суб'єкти трудового права та суб'єкти трудових правовідносин: співвідношення понять та змісту / З. С. Голован // Форум права. – 2007. - №1. – С.23-25.

42. Гончарова К. В. Державна санітарно-епідеміологічна служба України як суб'єкт трудового права / К. В. Гончарова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vonu_prav/2011_15/26.pdf

43. Граціанов А. І. Спеціальна юридична термінологія як спосіб удосконалення законодавства / А. І. Граціанов // Держава і право: зб. наук. праць. Юрид. і політ. науки, випуск 19. - К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2003. – С.124-129.

44. Граціанов А. І. Інкорпорація як вид систематизації

законодавства / А. І. Граціанов // Держава і право : зб. наук. праць. Юрид. і політ. науки, випуск 17. - К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2002. – 548 с. – С.6-11.

45. Граціанов А. І. Процес систематизації та уніфікації законодавства і розвиток правової системи України : автореф. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / А. І. Граціанов. – К., 2004. – 17с.

46. Гуменюк І. О. Правові основи становлення соціального страхування в Україні : дис. ... канд. юрид. наук 12.00.05 / Гуменюк Ірина Олександрівна. – Одеса, 2001. – 180 с.

47. Дарморіс О. М. Поняття та основні принципи трудового права Європейського Союзу. / О. М. Дарморіс // Держава і право : зб. наук. праць. Юрид. і політ. науки. Вип.45. – К.: Ін-т держави і права ім.В. М. Корецького НАН України, 2009. - С.375-381.

48. Денисюк М. В. Принцип верховенства права як основа розвитку правової держави та громадянського суспільства / М. В. Денисюк // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.140-173.

49. Джафарова М. В. До питання про визначення суб'єктів адміністративного процесуального права / М. В. Джафарова // Право як ефективний суспільний регулятор : матер. міжнар. наук.-практ. конф., м.Львів, 19-20 лютого 2016 р. – Львів: Центр правничих ініціатив, 2016. – 112 с. – С.60-63.

50. Діковська І. Принципи права у проекті спільних підходів (DCFR) / І. Діковська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2014. – С. 43-45.

51. Дзьобань О. П. Передумови та сенс правового нігілізму / О. П. Дзьобань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/2608/1/Dzoban_42.pdf

52. Дьоміна К. А. Правовий нігілізм в Україні: випадковість чи закономірність? / К. А. Дьоміна [Електронний ресурс]. – Режим

доступу :

http://www.nbuuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Almpr/2012_3/01_106.pdf

53. Довгерт А. С. Принцип верховенства права у приватноправовій сфері / Практика застосування окремих норм Цивільного кодексу України : практ. посіб. / Кол. авт. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2008. – 272 с.

54. Догадов В. М. Очерки трудового права / В. М. Догадов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/928878>

55. Догадов В. М. Социальное страхование. Основы советского законодательства о социальном страховании / В. М. Догадов. — М.: Гострудиздат, 1930. — 114 с.

56. Дробот Ж. А. Правове регулювання пенсійного страхування у разі втрати годувальника: монографія / Ж. А. Дробот – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2011. – 194 с.

57. Єрмоменко В. В. Поняття принципів трудового права та їх застосування / Єрмоменко В. В. // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Юридические науки. Том 22 (61). – 2009. - №2. – С.163-176.

58. Єрмоменко В. В. Поняття та окремі види норм трудового права в аспекті правозастосування / В. В. Єрмоменко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2012. - №12. – С.37-43.

59. Жигалкін І. П. Система принципів трудового права в умовах формування нової правової доктрини України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / Жигалкін Іван Павлович. – Сєвєродонецьк, 2016. - 442 с.

60. Жолнович О. І. Система трудового права України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Жолнович Оксана Іванівна [Електронний ресурс]. / Режим доступу : <http://mydisser.com/en/catalog/view/6/346/25372.html>

61. Задорожня О. В. Онтологічний вимір категорії «правова реальність» / О. В. Задорожня // Актуальні питання та проблеми

правового регулювання суспільних відносин : Матер. міжнар. наук-практ. конф., м.Дніпропетровськ, 4-5 березня 2016 р. – Дніпропетровськ: ГО «Правовий світ», 2016. – 128 с. – С.120-123.

62. Зайчук О. В. Принципи права в контексті розвитку загальної теорії держави і права / О. В. Зайчук // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.21-27.

63. Заморська Л. І. Загальнонаукова концепція категорії «система права» / Л. І. Заморська // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 47. – К.:Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2010. – С.46-49.

64. Заморська Л. І. Норма права як основний елемент системи права / Л. Заморська // Підприємництво, господарство і право, 2008, - №1. - С.42-45.

65. Заморська Л. І. Відносно визначені норми права: поняття, структура, функції : [монографія] / Л. І. Заморська; [за заг. ред. д.ю.н., проф. А. А. Козловського]. – Чернівці : Технодрук, 2010. – 168 с.

66. Занфірова Т. Трудове право як синергетична система / Т. Занфірова // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2010. - №3. – С.74-79.

67. Зіменко О. В. Система права та правова система: поняття та особливості співвідношення / О. В. Зіменко // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. - №4. – С.27-32.

68. Івчук Ю. Ю. Теоретичні підходи до системи трудового права України в умовах ринкової економіки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Ю. Ю. Івчук. – Національний університет внутрішніх справ. – Х., 2004. – 16 с.

69. Іншин М.І. Правове регулювання службово-трудової діяльності державних службовців як особливої категорії зайнятого населення України : навч. посіб. / М. І. Іншин. – Харків: Вид-во

«ФІНН», 2010. – 672 с.

70. Кабанець О. С. Верховенство права як ціннісна складова демократії / О. С. Кабанець // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.165-169.

71. Карась А. Г. Верховенство права як ціннісна характеристика права / А. Г. Карась // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.170-174.

72. Кириленко О., Петрушка О. Інституційні основи державного пенсійного страхування в Україні / О. Кириленко, О. Петрушка // Журнал Європейської економіки. – Том 12 (№1). – Березень 2013. – С.79-95.

73. Кисельова О. І. Становлення та тенденції розвитку соціального страхування в Україні / О. І. Кисельов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/42292/1/Kyselova_Andriychenko_stanovlennya.pdf

74. Клемпарський М. М. Щодо видів державних службовців як суб'єктів трудового права / М. М. Клемпарський // Форум права. – 2012. - №2. – С.319-324.

75. Коваль О. П. Модернізація системи соціального страхування в Україні. Аналіт. доп. / О. П. Коваль. – К.: НІСД, 2014. – 38 с.

76. Коваль О. П. Методологічні засади реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування / О. П. Коваль [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/13-1435916017.pdf>

77. Ковчина І. М., Черненко М. В., Радчук І. Ю. Актуальні проблеми соціально-правового захисту населення : навч.-метод. посіб. / І. М. Ковчина, М. В. Черненко, І. Ю. Радчук. - К.: Вид-во

НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 116 с.

78. Кожушко С. І. Ідеї синергетики і синкретизму в методології трудового права / С. І. Кожушко // Часопис Київського університету права. – 2015. - №2. – С.165-167.

79. Козачок Н.В. Способи та методи правового регулювання трудових відносин: співвідношення понять / Козачок Н.В. // Юридична наука і практика. – 2011. - №2. – С.85-89.

80. Козловський А. В. Систематизація законодавства як гносеологічний процес / А. В. Козловський // Право України. – 2000. - №2 - С.49-51.

81. Козуб І. Місце трудового права в системі права України / І. Козуб // Юридична Україна. – 2011. - №2. – С.57-61.

82. Козуб І. Г. Наслідки визнання фізичної особи – суб'єкта трудового права недієздатною / І. Г. Козуб // Форум права. – 2011. - №2. – С.417-425.

83. Козюбра М. І. Верховенство права і соціалізація держав / М. І. Козюбра [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3834/Koziubra_Verkhovenstvo_prava.pdf?sequence=1

84. Колодій А. М. Конституція і розвиток принципів права України (методологічні питання) / А. М. Колодій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21FMT=fullwebr&S21ALL=\(%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B9%20%D0%90%3C.%3E\)&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=&Z21ID=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&S21FMT=fullwebr&S21ALL=(%3C.%3EA%3D%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B9%20%D0%90%3C.%3E)&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=&Z21ID=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20)

85. Колодій А. М. Принципи права: генеза, поняття, класифікація та реалізація / А. М. Колодій // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.40-44.

86. Колотік А. С. Правове регулювання спеціального пенсійного забезпечення в Україні / А. С. Колотік автореферат канд. юр. наук 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення. – Харків. – 2011. – 17 с.

87. Комаров В. А. Значення принципів трудового права для правового регулювання трудових відносин в Україні / В. А. Комаров // Наукові праці МАУП. – 2012. – вип.3 (34). - С.122-127.

88. Комаров С. А. Общая теория государства и права / С. А. Комаров. – М. : Юрайт, 1997. – 416 с.

89. Корнута Р. Вітчизняні погляди на структуру норми права / Р. Корнута // Право України. – 2007. - №7. – С.19-21.

90. Коробенко Н. П. Пенсійне забезпечення по інвалідності в солідарній пенсійній системі України / Н. П. Коробенко автореферат канд. юр. наук 12.00.05 - трудове право; право соціального забезпечення Київ. - 2010. - 23 с.

91. Корчевна Л. О. Проблема різноджерельного права: Дослід порівняльного правознавства : [монографія] / Л. О. Корчевна. – К. : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – 360 с.

92. Косович В. М. Оціночні поняття як засіб юридичної техніки: монографія / В. М. Косович. – Львів: Тріада-плюс, 2010. – 212 с.

93. Костицький В. До питання про розвиток системи права та критерії його поділу на галузі (на прикладі екологічного і повітряного права) / В. Костицький [Електронний ресурс]. / Режим доступу : <http://www.kostytsky.com.ua/upload/doc/sprava.pdf>

94. Костюк В. Л. Поняття трудової правосуб'єктності: теоретико-правовий аспект / В. Л. Костюк // Наукові записки. – Том.53.Юридичні науки. - 2006. – С.65-70.

95. Краснов Є. В. Основні трудові права: міжнародні стандарти і законодавство України: монографія / Є. В. Краснов. –

Одеса: Фенікс, 2012. – 178 с.

96. Краснов Є.В. Ратифікація конвенції міжнародної організації праці № 102 як шлях зміцнення системи соціального забезпечення України / Є. В. Краснов // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.). – Київ: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. - С.105-109.

97. Краснопольский А. С. Основные принципы советского государственного социального страхования / А. С. Краснопольский. – М. : Изд-во Академии наук СССР, 1951. – 142 с.

98. Крігер М. Чому верховенство права є надто важливим, щоб лишити його юристам / М. Крігер // Філософія права і загальна теорія права. – 2014. - №1-2. – С.323-349.

99. Кузниченко О. В. Суть трудових процесуальних норм і правовідносин / О. В. Кузниченко // Трудове право України. Науково-інформаційний журнал. – 2006. - №1(1). – С.32-36.

100. Кузьменко С. Г. Механізм державного регулювання системи соціального захисту населення : [монографія] / С. Г. Кузьменко. – Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2012. – 387 с.

101. Кульчицька О. І. Суб'єкти права соціального забезпечення України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. І. Кульчицька. – К., 2007. – 18 с.

102. Кучма О.Л. Страховий стаж як категорія трудового права і права соціального забезпечення України : дис...канд. юрид. наук : 12.00.05 / Кучма Ольга Леонідівна. – Київ, 2011. – 205 с.

103. Кучма О. Л. Місце трудового та страхового стажу в структурі галузей права / О. Л. Кучма // Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Донецьк, 25-26 жовт. 2013 р.) / Херсон: ВД «Гельветика», 2013. – 164 с. – С.76-79.

104. Кучма О. Л. Страховий стаж як категорія трудового права

і права соціального забезпечення України : [монографія] / О. Л. Кучма. – Київ : 2013. – 204 с.

105. Кучма О. Л. Соціальний ризик і соціальний випадок: до питання про співвідношення понять / О. Л. Кучма // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 59. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2013. - С.265-269.

106. Кучма О. Л. Час вимушеного прогулу в трудовому праві та загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні / О. Л. Кучма // Порівняльно-аналітичне право. – 2014. - №6. – С.138-140.

107. Лаврів О. Я. Система принципів трудового права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / О. Я. Лаврів. – Х., 2007. – 20 с.

108. Лавріненко О. В. Визначення поняття «принципи трудового права»: постановка проблеми. / О. В. Лавріненко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2011. - №3(46). – С.211-222.

109. Лавріненко О. В. Механізм правового регулювання соціально-трудових відносин: сучасний стан та перспективи розвитку : [монографія] / О. В. Лавріненко. – Донецьк : Норд-прес – ДЮ і ЛДУВС, 2007. – 182 с.

110. Лавріненко О. В. Система принципів, предмет и метод трудового права, их роль и соотношение в процессах отраслеобразования (проблемы теории) / О. В. Лавріненко // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. -2010. - №3. - С.170-182.

111. Лавріненко О. В. Единство и дифференциация правового регулирования трудовых отношений как отраслевой принцип и метод трудового права: доктринальный аспект. / О.В.Лавріненко // Известия Гомельского государственного университета имени Ф.Скорины. - 2011.— №3(66). - С.61-67.

112. Лавриненко О. В. К вопросу о дефиниции понятия «метод трудового права»: онтолого-правовые аспекты / О. В. Лавриненко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Pravo/74084.doc.htm

113. Лазор В. Система трудового права України в сучасних умовах та її співвідношення з системою національного права / В. Лазор // Юридична Україна. – 2006. - №9. – С.43-48.

114. Лоцихін О. М. Конституція України та принципи соціальної держави / Лоцихін О. М. // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.67-69.

115. Лук'янець Д. М. Про структуру системи права / Д. М. Лук'янець [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_KPD/Lukianets_14.pdf

116. Лупина О. М. Суб'єкти загальнообов'язкового медичного соціального страхування / О. М. Лупина // Митна справа. – 2012. - №5 (83), частина 2, книга 1. – С.318-324.

117. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права : навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою) / Л.А.Луць. – К.: Атіка, 2010. – 412 с.

118. Майданник Р. Цивільне і трудове право: порівняння методології і міжгалузевих відносин / Р. Майданник // Юридична Україна. – 2008. - №6, С.36-41.

119. Макаренко Л. О. Верховенство права як принцип природного права / Л. О. Макаренко // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.204-211.

120. Малишев Б. В., Москалюк О. В. Застосування норм права (теорія і практика) : навч. посіб. / за заг. ред. Б. В. Малишева. –К.: Реферат, 2010. – 260 с.

121. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Основні поняття та категорії права : навч. посіб. / В. М. Марчук, Л. В. Ніколаєва – К.: Істина, 2001. – 144 с.

122. Машков А. Введение в общую теорию юридических наук / А. Машков. – К.: «К.И.С.», 2005. – 254 с.

123. Мельников С. А. Пенсійне страхування та напрями його реформування в Україні : автореф. дис. ... канд. економ. наук : 08.00.08 / С. А. Мельников. - К., 2009. – 12 с.

124. Мельник К. Ю. Передумови виникнення трудових правовідносин: [Електронний ресурс]. / Режим доступу : [file:///C:/Users/kuchma_ol/Downloads/Pib_2010_5_56%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kuchma_ol/Downloads/Pib_2010_5_56%20(1).pdf)

125. Мельник Р. С. До питання пошуку нових вихідних позицій розуміння категорії «система права» / Р. С. Мельник // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2011. - №1. – С.8-15.

126. Мередов Р. О. Правоприменительная деятельность органов социального обеспечения / Р. О. Мередов // Вестник Московского университета, серия 11. Право. – 1987. - №4. – С.58-62.

127. Михайлова І. Ю. Правове регулювання пенсійного забезпечення за віком у солідарній пенсійній системі України : [монографія] / І. Ю. Михайлова; [наук. ред. Н. М. Хуторян]. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2013. – 188 с.

128. Москаленко О. В. Основні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування в умовах ринкової економіки : [монографія] / О. В. Москаленко. – Х. : Юрайт, 2012. – 400 с.

129. Москаленко О. В. Перспективи кодифікації законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування / О. В. Москаленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/kuchma_ol/Downloads/app_2013_26_55.pdf

130. Мужикова Н. М., Пузирний В. Ф., Семиног Л. А.

Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС : навч. посіб. /Н. М. Мужикова, В. Ф. Пузирний, Л. А. Семиног // Сіверський інститут регіональних досліджень. – Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2007. – 170 с.

131. Надточій Б. О. Соціальне страхування у контексті історії / Б. О. Надточій // Соціальний захист. — 2003. — № 3. — С. 29-33.

132. Надточій Б. Соціальне страхування у контексті історії / Б. Надточій // Соціальний захист. – 2003. - №2. – С.20-24.

133. Назметдинов Р. Р. Система трудового права Соединенных Штатов Америки / Р. Р. Назметдинов // Вестник Томского государственного университета, 2010. - №333. - С.99-100.

134. Насібова О. В. Економічний механізм функціонування системи пенсійного страхування / О. В. Насібова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fwww.chteiknteu.cv.ua%2Fherald%2Fcontent%2Fdownload%2Farchive%2F2014%2Fv3%2FNV-2014-v3_28.pdf&name=Nv-2014-v3_28.pdf&lang=uk&c=56e194eff48f

135. Недбайло П. Е. Введение в общую теорию государства и права / П. Е. Недбайло. – Киев, 1970. – 160 с.

136. Нестеров Д. Ю. Особливості реалізації регуляторної політики держави в пенсійному страхуванні / Д. Ю. Нестеров // Наукові праці : наук.-метод. журнал. – Вип. 182. Т.194, Державне управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 132 с.

137. Нургалиева Е. Н. Метод правового регулювання общественно-трудовых отношений : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Е. Н. Нургалиева. - Л., 1979. – 17 с.

138. Оклеї І. В. Правове регулювання пенсійного забезпечення та надання соціальних послуг в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / І. В. Оклеї. – Х., 2008.

– 18 с

139. Оніщенко Н. М. Принцип законності: наукові реалії сьогодення / Н. М. Оніщенко // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.13-17.

140. Оніщенко Н. М. До питання про дослідження сутності інституту юридичної відповідальності / Н. М. Оніщенко, С. О.Сунегін // Держава і право: збірник наукових праць: юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2014. – Вип.65. – С.3-9.

141. Оніщик Ю. В. Митні правовідносини: поняття, ознаки, види / Ю. В. Оніщик // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2012. - №1(56). – С.142-147.

142. Отрадна О. О. Деліктна відповідальність: поняття, сутність та співвідношення із деліктним зобов'язанням / О. О. Отрадна // Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права: часопис Хмельницького університету управління та права: право, економіка, управління / Хмельницький університет управління та права. – Хмельницький, 2013. – Вип.3 (47). – С.152-158.

143. Офман Е. М. Злоупотребление правом субъектами трудовых отношений : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Е. М. Офман. – Екатеринбург, 2006. – 25 с.

144. Панасюк О. Т. Начатки трудового права. Лекція 2 «Поняття трудового права» : навч.-практ. посіб. / О. Т. Панасюк. – Дніпропетровськ. : Середняк Т. К., 2016. – 72 с.

145. Панасюк О. Т. З приводу співвідношення трудового та цивільного права (З поверненням у «лоно» слід зачекати») / О. Т. Панасюк // Право України. – 2009. - №9. – С. 140-147.

146. Пенсійні правовідносини в Україні: монографія /

Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна, М. П. Стадник, А. А. Ширант, М. М. Шумило; відп. ред. Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна. – К.: Вид-во «Юридична думка», 2013. – 276 с.

147. Петражицький Л. Й. Вибрані праці: у 2 кн. – К.: Либідь, 2011. – (Пам'ятки правничої думки Київського університету). - Кн.1 / уклад. І. С. Гриценко, В. А. Короткий; за ред. І. С. Гриценка. – 448 с.

148. Підлипна Р. Теоретичні аспекти соціального страхування / Р. Підлипна // Фінансово-кредитна система: вектор розвитку для України: зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. (23-25 квіт. 2015 р., м.Ужгород). – Ужгород: Закарпаття, 2015. – 634 с. - С.136-140.

149. Погорелов Є. В. Право як система (загально-теоретичний аспект) / Є. В. Погорелов // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Юридические науки». – Том 21 (60). - №1. – 2008. – С.50-60.

150. Полякова А. Деякі проблеми перекладу юридичної англійської / А. Полякова // Актуальні питання державотворення в Україні: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (20 травня 2016 року)/ Том 3. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. – 304 с. – С.299-300

151. Попов С.В. Зайнятість та ринок праці в умовах ринкової економіки : [монографія]. Сімферополь : КЮІ ОДУВС, 2008. – 328 с.

152. Приказюк Н. В., Шимків С. А. Соціальне страхування в Україні: проблеми та перспективи розвитку / Н. В. Приказюк, С. А. Шимків // Економіка та держава. – 2013. - №6. – С.57-60.

153. Прилипко С. М. Проблеми теорії права соціального забезпечення : [монографія] / С. М. Прилипко. – Х. : ПП «Берека-Нова», 2006. – 264 с.

154. Прилипко С. М. Предмет права соціального забезпечення : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / С. М. Прилипко. – Х.,

2007. – 47 с.

155. Прилипко С. М. До питання визначення функцій права соціального забезпечення / С. М. Прилипко // Проблеми законності. Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – Харків. – 2008. – Вип.95. – С.43-46.

156. Прилипко С. М. Солідарні засади у соціальному забезпеченні / С. М. Прилипко // Право України. – 2003. - №1. – С.83-85.

157. Прилипко С. Пенсійне страхування та пенсійна реформа: теоретичні основи / С. Прилипко // Право України. – 1999. - №10. – С.61-62.

158. Прокопенко В. І. Система трудового права України / В. І. Прокопенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/691/9/>

159. Приходько С. Г. Економіко-правовий аспект соціального захисту громадян / С. Г. Приходько // Правове регулювання економіки. Збірник наукових праць Вип.1. – Київ. – 2000. – С.182-194.

160. Приходько С. Г. Деякі питання вдосконалення системи загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян в Україні / С. Г. Приходько // Правове регулювання економіки. Збірник наукових праць. Вип.2. – Київ. – 2001. – С.174-186.

161. Проблеми правового регулювання відсторонення працівників від роботи за законодавством України : [монографія] / І. О. Лосиця, С. М. Прилипко, Д. В. Трубіцин, О. М. Ярошенко. – Харків : Видавництво «ФІНН», 2011. – 224 с.

162. Процевский А.И. Метод правового регулирования общественных отношений / А.И. Процевский. – М.: Юрид.лит, 1972. – 288 с.

163. Процевський О. І. Особливості правових норм, що регулюють трудові відносини робітників та службовців /

О. І. Процевський // Проблеми правознавства. Міжвідомчий науковий збірник. – Вид-во Київського університету. – 1970. – Вип.17. – С.74-80.

164. Процевський В. О. Приватно-правове та публічно-правове регулювання соціально-трудових відносин : [монографія] / В. О. Процевський. – Х. : ХНАДУ, 2012. – 332 с.

165. Рабінович П., Панкевич О. Соціальне право: деякі питання загальної теорії / П. Рабінович, О. Панкевич // Право України. – 2003. - №1. – С.104-107.

166. Радіонова-Водяницька В. О. Правове регулювання відносин у сфері праці в разі банкрутства роботодавця : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / В. О. Радіонова-Водяницька. – Х., 2011. – 20 с.

167. Райхейсберг Н. Международное фабричное законодательство / Н. Райхейсберг. – Харьков. : Типография Г. Б. Молчадского, Петровский пер.,11. – 1905. – 72 с.

168. Резнікова В. В. Послуга та суміжні правові категорії / В. В. Резнікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vuzlib.com/content/view/2505/27/>

169. Репенак А. В. Страхование рабочих от несчастных случаев в Германии / А. В. Репенак. - Москва : т-во тип. А. И. Мамонтова, 1911. - XVI, 244 с.

170. Рівчаченко С. В. Становлення та розвиток соціального страхування в країнах ЄС / С. В. Рівчаченко // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць /наук.-дослід. екон. Ін.-т Мін. екон. та з питань європейської інтеграції України. – Київ, 2012. - №5/1 (132). – С.191-196.

171. Риженко Ю. М. Система права та правова система: особливості взаємозв'язку та взаємовпливу / Ю. М. Риженко // Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 45. – К.:Ін-т держави і права ім.. В. М. Корецького НАН України, 2009. – 668 с. – С.113-119.

172. Риженко Ю. М. Деякі аспекти розвитку системи права та системи законодавства / Ю. М. Риженко // Часопис Київського університету права. – 2009. - №1. – С.84-87.

173. Риженко Ю. М. Система права та система законодавства: проблеми співвідношення / Ю. М. Риженко // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 45. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. – С.129-135.

174. Риженко Ю. М. Система права у структурі романо-германської правової сім'ї / Ю. М. Риженко // Часопис Київського університету права. - №2009/4. – С.79-85.

175. Рогачев Д. И. Метод права социального обеспечения : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Рогачев Денис Игоревич [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dissert.h10.ru/rogachevDI.html>

176. Розслідування страхових випадків в Україні : [монографія] / О. А. Бурбело, О. М. Заєць. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Є. О. Дідоренка, 2012. – 264 с.

177. Роик В. Д. Эволюция форм социальной защиты и формирование элементов социального страхования / В. Д. Роик // Вестник государственного социального страхования. – 2004. - №8. – С.45-53

178. Роик В. Д. Социальная защита работника в процессе труда: проблемы теории и практики : автореф. дис. ... д-ра экон. наук. : 08.07.00 / В. Д. Роик. – М., 1994. – 29 с.

179. Романова А. С. Моральна природа права / А. С. Романова // Митна справа. – 2012. - №3 (81), частина 2, книга 2. – С.3-9.

180. Романюк Я. М., Майстренко Л. О. Регрес та суброгація у правовідносинах страхування / Я. М. Романюк, Л. О. Майстренко // Вісник Верховного Суду України. - №6. – 2014. – С.35-43.

181. Рубашенко М. Проблеми структури сучасної системи права України (загальнотеоретичний аспект) / М. Рубашенко //

Юридичний журнал: аналітичні матеріали. Коментарі. Судова практика. - 2010. - №11. - С. 40-43.

182. Рукавишникова И. В. Метод в системе правового регулирования общественных отношений / И. В. Рукавишникова [Электронный ресурс] / Режим доступа : <http://www.law.edu.ru/article/article.asp?articleID=189925>

183. Савенко А. Ю. Введення бюджетно-страхової системи фінансування обов'язкового медичного страхування в Україні як один із шляхів реформування української системи охорони здоров'я / А. Ю. Савенко, А. О. Паламарчук // Вісник Хмельницького національного університету. – Серія Економічні науки. – 2010. – №1 Т.2. – С.156-160.

184. Серьогін С. В. Верховенство права в Україні: проблеми розуміння та застосування : [монографія] / С. В. Серьогін. – Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2014. – 124 с.

185. Сільченко С. О. Механізм правового регулювання соціального страхування: теоретичні аспекти / С. О. Сільченко // Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки / Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – К., 2013. – Вип.56. - С.288-294.

186. Сільченко С. О. Базові категорії механізму правового регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування / С. О. Сільченко // Підприємництво, господарство і право: наук.-практ., господ.-правов. Журнал / Наук.-дослід. Ін.-т приватного права і підприємництва НАПрН України; ТОВ «Гарантія». – Київ, 2012. - №9(201). - С.54-58.

187. Сільченко С. О. До питання про тенденції правового регулювання обов'язкового соціального страхування в Україні / С. О. Сільченко // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: матер. доп. та наук. повідомл. учасн. II міжнар. наук.-практ. конф. (м.Київ 21-22 квіт. 2016 р.). – К.: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. – С.211-215.

188. Сільченко С. О. До питання про метод права соціального забезпечення / С. О. Сільченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/7124/1/Silchenko_190-194.pdf

189. Сімутіна Я. В. Правові презумпції та їх взаємозв'язок з принципами трудового права / Я. В. Сімутіна // Альманах права. — 2012. — Вип. 3. — С. 439-442.

190. Сіроха Д. І. Сутність та особливості нормотворчої техніки у сфері праці / Д. І. Сіроха // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.). — Київ: Прінт-Сервіс, 2016. — 301 с. - С.224-226.

191. Сидоренко А. С. Зловживання правом суб'єктами трудових правовідносин: теоретико-практичне дослідження : [монографія] / А. С. Сидоренко. — Х. : Право, 2014. — 200 с.

192. Сидорчук А. Показники оцінки збалансованості фінансових ресурсів державного соціального страхування / А. Сидорчук // Соціальна політика України. — 2012. - №7. — С.17-22.

193. Сильченко С. А. Социальный риск как ключевая категория права социального обеспечения / С. А. Сильченко // Правове регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей і наук. повідомлень учасників VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Харків, 3-4 жовт. 2014 р.). — Х.: Право, 2014. — 376 с. — С.331-335.

194. Скіпенко Р. Становлення трудового процесуального права як самостійної галузі українського права / Р. Скіпенко // Право України. — 2007. - №7. — С.41-44.

195. Синчук С. М. Щодо дискусії про параметри поняття «соціальне забезпечення» / С. М. Синчук // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-

22 квітня 2016 р.). – Київ: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. - С.207-211.

196. Синчук С. М. Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти : [монографія] / С. М. Синчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 422 с.

197. Синчук С. М. Дискусійні питання теорії об'єкта соціально-страхових відносин / С. М. Синчук // Держава і право : зб. наук. праць. Юрид. і політ. науки. Випуск 60. – К.: Ін-т держави і права ім.В.М.Корецького НАН України, 2013. – 588 с., С.208-213.

198. Синчук С. М. Щодо проблеми нормативного та договірної визначення соціального ризику за правом соціального забезпечення / С. М. Синчук Актуальні проблеми соціального права. Випуск II. – К.: ПВГОІ «ІР СТ Україна», 2006. – 220 с. - С.31-33.

199. Синчук С. М. Теорія соціального ризику за правом соціального забезпечення / С. М. Синчук // Право України. – 2003. - № 3. – С. 55-59.

200. Скворцова С. Я. Фінансування соціальних гарантій як чинник мінімізації соціальних ризиків українського суспільства / С. Я. Скворцова // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012.— №5/1 (132). - С.185-191.

201. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник / О. Ф. Скакун; [пер. з рос. С.О.Бураковський]. – Х.: Консум, 2001. – 656 с.

202. Скрипнюк О. В. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики. До 10-річчя незалежності України : [монографія] / О. В. Скрипнюк. – К. : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. – 600 с.

203. Соломчак Х. Б. Правова культура як умова існування позитивної правової відповідальності людини / Х. Б. Соломчак / Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2015. - №4(І). – С.43-50.

204. Сорокин В. Д. Метод правового регулювання теоретические проблемы / В. Д. Сорокин. - М. : Юридическая литература, 1976. – 143 с.

205. Старчук О. В. Щодо поняття принципів права / О. В. Старчук // Часопис Київського університету права. - 2012. - №2. – С.40-43.

206. Старчук О. В. Сучасні принципи трудового права України: теоретико-правові аспекти : [монографія] / О. В. Старчук. – Луцьк : ФОП Захарчук В.М., 2013. – 180 с.

207. Старчук О. В. Діалектика розмежування категорій «принципи трудового права» та «правові принципи трудового права» / О. В. Старчук // Теоретические и практические научные инновации. – 2013. - С.56-59.

208. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення : навч. посіб. / Б. І. Сташків. — К. : Знання, 2005. — 405 с.14. Стожок Л. Г. Соціальне страхування як інструмент управління соціальними ризиками / Л. Г. Стожок // Підприємництво, господарство і право. - 2012. –№1-2. – С.35-39.

209. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення як наука / Б. І. Сташків // Право України. – 2002. - №9. – С.18-23.

210. Сташків Б. І. Юридичні факти в праві соціального забезпечення. – Чернігів, 2008. – 260 с.

211. Сташків Б. І. Принципи права соціального забезпечення / Б. І. Сташків // Право України. – 2002. - №4. – С.84-89.

212. Сташків Б. І. Функції права соціального забезпечення: вимоги сьогодення / Б. І. Сташків // Право України. – 2001. - №7. – С.66-69.

213. Сташків Б. І. Суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення / Б. І. Сташків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznaves.com.ua/period/article/767/%D1>

214. Сташків Б. І. Зміст соціально забезпечувальних правовідносин / Б. І. Сташків [Електронний ресурс]. – Режим

- доступу :
<http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/970/%D1#chapter>
215. Степанова Т. В. Про доцільність кодифікації нормативно-правових актів страхової сфери в Україні / Т. В. Степанова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5192/1/168-170.pdf>
216. Сличинський Б. Право соціального забезпечення: проблеми становлення і розвитку / Б. Сличинський // Право України. – 2002. - №6. – С.85-89.
217. Сличинський Б. С. Право соціального забезпечення: проблеми становлення і розвитку / Б. С. Сличинський // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. — К. — 2006. — Вип.31. — С. 207-215.
218. Сличинський Б. Щодо галузевої належності інституту недержавного пенсійного забезпечення / Б. Сличинський // Право України. – 2003. - №8. – С.93-97.
219. Степанов В. Л. Социальное законодательство О. фон Бисмарка и законы о страховании рабочих в России /В. Л. Степанов // Отечественная история. — 1997. — № 2. — С. 65-66.
220. Стеценко С. Г. Основоположні принципи соціальної держави / С. Г. Стеценко // Альманах права: науково-практичний юридичний журнал / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2012. – Вип.3. – С.63-66.
221. Стожок Л. Г. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування в системі соціальної політики : автореф. дис. ... канд. економ. наук : 08.00.07 / Л. Г. Стожок. – Київ, 2007. – 20 с.
222. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку : [монографія] / [за заг. ред. А. А. Мазаракі]. – К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 460 с.
223. Стрельченко О. Г. Природа методу правового регулювання / О. Г. Стрельченко // Держава і право. - 2007 – Вип.36. – С.296-303.

224. Стрепко В. Л. Правові засади регулювання соціальних допомог в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Стрепко Володимир Любомирович. – Львів, 2006. – 152 с.

225. Субботенко В. К. Соотношение права социального обеспечения и трудового права // В. К. Субботин // Вопросы теории и практики гражданского и трудового права и гражданского судопроизводства. Томск, Изд-во ТГУ, 1981. – С.95-103.

226. Тарасенко В. С. Щодо ратифікації конвенції МОП №102 про мінімальні норми соціального забезпечення / В. С. Тарасенко // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.). – Київ: Принт-Сервіс, 2016. – 301 с. – С.239-243.

227. Тарасова В. А. Основные права граждан в сфере социального обеспечения / В. А. Тарасова // Вестник Московского университета, серия 11. Право. – 1986. - №3. – С.31-39.

228. Тарасова В. А. Право социального обеспечения в системе советского права / В. А. Тарасова // Советское государство и право. – 1984. - №10. – С.81-90.

229. Тарасова В. А. Правовой статус граждан в сфере социального обеспечения / В. А. Тарасова // Советское государство и право. – 1981. - №1. – С.60-65.

230. Терованесов А. М. Історико-правові передумови впровадження системи медичного страхування в Україні / А. М. Терованесов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

231. Тищенко О. В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування в Україні: теоретично-правові проблеми / О. В. Тищенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2014. – Вип. 24. Т. 2. – С. 198–200.

232. Тищенко О. В., Томін Є. Ф. Соціально-правові аспекти

реалізації пенсійної реформи в Україні та країнах Європейського Союзу : [монографія]. - К.: ВГЛ «Обрії», 2009. – 186 с.

233. Тищенко О. В. Проблеми правового регулювання виплати пенсій за віком громадянам України, які виїхали на постійне місце проживання за кордон / О. В. Тищенко // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2013. - №5. – С.66-72.

234. Тищенко О. В. Право соціального забезпечення України: теоретичні та практичні проблеми формування і розвитку галузі : [монографія] / О. В. Тищенко. – К. :ДП «Прінт Сервіс», 2014. – 394 с.

235. Тищенко О. В. Трансформація методу права соціального забезпечення / О. В. Тищенко // Право і суспільство. – 2014. - №2. – С.96-102.

236. Тищенко О. В. Концептуальні основи становлення сучасного права соціального забезпечення : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / О. В. Тищенко. – К., 2014. – 39 с.

237. Ткаліч І. О. Правове регулювання діяльності недержавних пенсійних фондів у системі недержавного пенсійного забезпечення України : [монографія] / І. О. Ткаліч. – К. : Вид-во «Сталь». – 2012. – 160 с.

238. Ткаченко Н. М. Єдиний соціальний внесок. Нарахування та сплата : навч.-практ. посіб. / Н. М. Ткаченко. – К.: Алерта, 2011. – 88 с.

239. Тищенко О. В. Проблеми вдосконалення соціально-забезпечувального законодавства України / О. В. Тищенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pap.in.ua/2_2015/47.pdf

240. Тищенко О. В. Адаптація соціально-забезпечувального законодавства України до законодавства Європейського Союзу як стратегічний напрямок політики держави / О. В. Тищенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.lsej.org.ua/3_2014/19.pdf

241. Тищенко О. В. Проблеми євроінтеграції України в сфері соціального забезпечення / О. В. Тищенко // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.). – Київ: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. С.243-247.

242. Тлуста Г. Медичне страхування в реформуванні системи охорони здоров'я України / Г. Тлуста // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2014. – №156. - С.65-70.

243. Толстой Ю. К. Метод правового регулювання и его исследователи : рецензия / Ю. К. Толстой // Правоведение. – 1973. - №6. – С.112-119.

244. Тропіна В., Суховий Д. Роль соціального страхування у фінансуванні державних соціальних гарантій / В. Тропіна, Д. Суховий // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. - №149. – С.22-25.

245. Трубецкой Е. Н. Лекцій по енциклопедій права / Е. Н. Трубецкой Москва – 1917 г. Т-во Типографій А. И. Мамонтова. – 227 с

246. Трунова Г. А. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування: поняття та принципи / Актуальні проблеми приватного та публічного права : [монографія] / Н. Д. Гетьманцева, Т. М. Волощенко, І. Г. Козуб та ін. ; [відп. ред. Н. Д. Гетьманцева]. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 208 с. – С.129-153.

247. Трунова Г. А. Страховий соціальний ризик у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування / Г. А. Трунова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/17296/%C3>

248. Удовика Л. Г. Трансформація правової системи в умовах глобалізації: антропологічний вимір: монографія / Л. Г. Удовика. – Харків: Право, 2011. – 552 с.

249. Уржинский К. П. Отстранение от работы /

К. П. Уржинский // Сов. юстиция. – 1962 - №15-16. С. 35-37.

250. Устинов С. О. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин у сфері соціального забезпечення / С. О. Устинов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vonu_prav/2011_9/20.pdf

251. Федчишина К. В. Деякі питання методу права соціального забезпечення / К. В. Федчишина // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : зб. наук. праць / Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2014. - №1137. – С.261-264.

252. Фещук В. В., Тараненко Ю. О., Пивоваров Ю. І. Правове регулювання пенсійного страхування в Україні (фінансово-правовий аспект) : [монографія] / В. В. Фещук, Ю. О. Тараненко, Ю. І. Пивовар ; [за заг. ред. В. В. Фещука]. – К.: «Аванпост-прім» 2010. – 189 с.

253. Фуртак І. І. Історичні аспекти державного управління впровадженням страхової медицини в Україні / І. І. Фуртак // Ефективність державного управління: зб. наук. праць. – 2010. – Вип.25. – С.70-76.

254. Хавронюк А. Загальні принципи права (досвід Європейського Союзу) / А. Хавронюк // Підприємництво, господарство і право: науково-практичний, господарсько-правовий журнал / Наук.-дослід. ін-т приватного права і підприємництва НАПрН України; ТОВ «Гарантія». – Київ, 2012. - №4 (196). – С.106-110.

255. Халецька А. А. Соціальний захист населення в Україні: теорія та практика державного управління : [монографія] / А. А. Халецька. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 430 с.

256. Хемій Г. Фінансова стійкість системи державного пенсійного страхування України / Г. Хемій // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка.–

2014. – №3(156). - С.88-94.

257. Хуторян Н. М. Зміст пенсійних правовідносин / Н. М. Хуторян // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: зб. наук. праць: матеріали І міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 25-26 квітня 2013 р.). – К.: Ніка-Центр, 2013. – С.648-657.

258. Хуторян Н. М., Стадник М. П., Дріжчана С. В., Бабаскін А. Ю., Прокопова Т. С. Удосконалення трудового законодавства в умовах ринку / відп. ред. Н. М. Хуторян. – К.: ІнЮре. – 1999. – 180 с.

259. Чашин А. Н Теория юридической систематизации : [монографія] / А. Н. Чашин. – М. : Дело и Сервис, 2010. – 208 с.

260. Чебуніна Ж. В. К вопросу о понятии социального страхования / Ж. В. Чебунина // Материалы науч.-практ. конф. препод. и студ. юрид. ин-та ИГУ. Окт., 2002. – Иркутск: Изд-во ЮИ ИГУ, 2002. – 148 с., С.85-88.

261. Черков В. О. Правовідносини у сфері оперативно-розшукової діяльності: пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства / В. О. Черков // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2009. - №3. – С.198-203.

262. Черноус С. М. Захист від зловживання правом у трудових правовідносинах / С. М. Черноус // Право на працю та інші соціально-економічні права людини і громадянина / Упорядники: В. Ф. Пеньківський, Л. С. Нецька, О. В. Тищенко // Літературний редактор К. В. Гутаріна. – К.: ВГЛ «Обрії», 2012. – 306 с. – С.95-102

263. Черноус С. М. Правовий процес, процес в праві чи процедура: до питання про співвідношення понять / С. М. Черноус // Актуальні питання державотворення в Україні: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (22.05.2015 р.) – К. Прінт-Сервіс, 2015. – 575 с. – С.342-344.

264. Чечот Д. М. Участники гражданского процесса /

Д. М. Чечот. – М.: юрид. лит., 1960. – 189 с.), с.9; 258(Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник / О. Ф. Скакун; [пер. з рос. С.О.Бураковський]. – Х.: Консум, 2001. – 656 с.), с.348;

265. Чулінда Л. І. Юридико-лінгвістичне тлумачення текстів нормативно-правових актів : [монографія] / Л. І. Чулінда. – К. : Атіка, 2006. – 152 с.

266. Чутчева О. Громадяни як суб'єкти соціально забезпечувальних правовідносин: теорія і практика / О. Чутчева [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lawbook.h12.ru/magaz/pravoukr/0307/15.shtml>

267. Цюкало Ю. В. Принципи права: загальнотеоретичний та цивільно-правовий аспект / Ю. В. Цюкало // Право України. – 2012. - №11/12. – С.372-377.

268. Шаблій О. Юридичний переклад у сучасній юридичній діяльності / О. Шаблій // Актуальні питання державотворення в Україні: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (20 травня 2016 року). – Том 3. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. – 304 с. – С.304.

269. Шаварина М. П., Шаманська Н. В. Пенсійне страхування в контексті соціальних ризиків / М. П. Шаварина, Н. В. Шаманська [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA/2011-2/%D0%A8%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0,%D0%A8%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf>

270. Шаганенко В. П. Сутнісні характеристики системи права / В. П. Шаганенко // Часопис Київського університету права. – 2012. - №2. – С.69-73.

271. Шаганенко В. П. Система права: історичний аспект розгляду // В. П. Шаганенко // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 59. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – С.76-82.

272. Шамардин Е. А. Сочетание централизованного, регионального и локального регулирования как особенность метода современного трудового права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Е. А. Шамардин. – М., 2012. – 16 с.

273. Шамшина І. І. Суб'єкти трудового права: правове регулювання в умовах ринкових відносин : [монографія] / І. І. Шамшина. – Луганськ : Вид-во «Література», 2010. – 448 с.

274. Шамшина І. І. Теоретичні підходи до визначення поняття правового статусу суб'єкта у сучасному трудовому праві / І. І. Шамшина // Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2010. - №3. – С.55-63.

275. Шірінян Л. Економічна сутність фінансового регулювання страхового ринку / Л. Шірінян // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. – №149. - С.62-64

276. Шимків С. А. Сутність соціальних ризиків та управління ними у контексті страхування від нещасних випадків на виробництві С. А. Шимків // Економіка та держава: міжнародний науково-практичний журнал / Ін-т підготовки кадрів держ. Служби зайнятості України; ТОВ «Ред. журн. «Економіка та держава». – Київ. - 2014. - №5. - С.93-96.

277. Ширант А. А. Принципи пенсійного забезпечення : [монографія] / А.А.Ширант. – К. : «ДІА» 2012. – 192 с.

278. Ширант А. Проблеми тлумачення змісту статті 117 КЗпПУ, яка встановлює відповідальність роботодавця за затримку розрахунку при звільненні працівника / А. Ширант // Правове регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей і наук. повідомлень учасників VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Харків, 3-4 жовт. 2014 р.). – Х.:Право, 2014. – 376 с. – С.243-246.

279. Шульга А. М. Загальнотеоретичні аспекти правомірної

поведінки особи : [монографія] / А. М. Шульга. – Х. : Майдан. – 2013. – 412 с.

280. Шульженко Ф. П. Соціально-правова держава в Україні: проблеми становлення та модернізації : [монографія] / Ф. П. Шульженко. – К. : КНЕУ, 2007. – 392 с.

281. Шумна Л. П. Право на соціальну підтримку і гарантії його реалізації в умовах ринкової економіки : [монографія] / Л. П. Шумна. – Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2014. – 38 с.

282. Щербакова В. І. Додаткове пенсійне страхування в Україні / В. І Щербакова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fsp.niss.gov.ua%2Fcontent%2Farticles%2Ffiles%2F15-990b9.pdf&name=15-990b9.pdf&lang=uk&c=56e193458bbb>

283. Щербина В. І. Принципи сучасного трудового права України / В. І. Щербина // Юридичний вісник Причорномор'я. – 2011. - №1(11). – С.97-113.

284. Щербина В. І. Соціальна справедливість як категорія трудового права / В. І. Щербина // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.). – Київ: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. – С.289-294.

285. Щипка Л.М. Запитання-відповіді. / Л. М. Щипка // «Вісник податкової служби України». – 2008. - №24. - с.61.

286. Юровська В. В. Правове регулювання відносин в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / В. В. Юровська. – Х., 2005. – 20 с.

287. Юровська В. Правовий статус застрахованих осіб / В. Юровська / Право України. – 2003. - №4. – С.26-29.

288. Явич Л. С. Проблемы правового регулирования советских общественных отношений / Явич Л. С. - М. : Госюриздат, 1961. -

172 с.

289. Яковчук М. Ю. Адміністративно-правове регулювання страхової діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / М. Ю. Яковчук. – Ірпінь. – 2009. – 21 с.

290. Яригіна Є. П. Правовий аспект здійснення державою соціальної політики у сфері соціального забезпечення / Є. П. Яригіна // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.). – Київ: Прінт-Сервіс, 2016. – 301 с. – С.298-301.

291. Ярошенко І. С. Становлення права соціального забезпечення в системі європейського права / І. С. Ярошенко // Правове регулювання економіки. зб. наук. праць Вип.2. – Київ. – 2001. – С.199-206.

292. Ярошенко О. М. Соціально-правовий вимір держави Україна в умовах євроінтеграції / О. М. Ярошенко // Право України. – 2016. - №8. – С.9-15.

293. Ярошенко О. М. До питання процесуальних норм у трудовому праві України / О. М. Ярошенко // Проблеми законності. Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – Харків. – 2008. – Вип.95. – С.39-42.

294. Ярошенко І. С. Система соціального захисту в Україні: шлях до реформування / І. С. Ярошенко // Правове регулювання економіки. Збірник наукових праць Вип.1. – Київ. – 2000. – С.207-212.

НОРМАТИВНІ АКТИ.

Міжнародні акти та договори:

1. C102 - Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952 (No. 102) Convention concerning Minimum Standards of Social Security (Entry into force: 27 Apr 1955) [Електронний ресурс]. – Режим

доступу :
http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C102

2. Universal Declaration of Human on 10 December 1948 General Assembly resolution 217(III) A [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>

3. Європейський кодекс соціального забезпечення : міжнар. докум. : від 16.04.1964 р. № ETS №48 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>

4. Загальна декларація прав людини : міжнар. докум. : від 10.02.1948 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015

5. Хартія основоположних прав Європейського Союзу : міжнар. докум. : від 07.12.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_524

6. Рекомендація 198 про трудове правовідношення : міжнар. докум. : від 31.05.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_529).

7. Договір про Європейський Союз : міжнар. докум. : від 07.02.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_029

8. Договір між Україною та Словацькою Республікою про соціальне забезпечення від 05.12.2000 р. / Офіційний вісник України. – 2008. - №94. - ст. 3124.

9. Угода між Україною та Естонською Республікою у сфері соціального забезпечення / Офіційний вісник України. – 2012. - №33. - ст. 1248.

10. Угода між Україною та Республікою Польща про соціальне забезпечення / Офіційний вісник України. – 2014. - №4. - ст. 135.

Закони:

1. Конституція України : Закон України : від 28.06.1996 №254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України : від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>

3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України : від 09.07.2003 р. № 1058 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>

4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України : від 02.03.2000 р. № 1533-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>

5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України : від 23.09.1999 р. № 1105-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>

6. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України : від 18.03.2004 р. №1629-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

7. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Закон України : від 10.11.1994 р. №237/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/237/94-%D0%B2%D1%80>

8. Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення № 102 : Закон України : від 16.03.2016 р. № 1024-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1024-19>

9. Про зайнятість населення : Закон України : від 05.07.2012 р. №5067-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>
10. Сімейний кодекс України : Закон України : від 10.01.2002 р. №2947-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
11. Про реабілітацію інвалідів в Україні : Закон України : від 06.10.2005 №2961-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
12. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України : від 21.10.1993 р. №3543-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3543-12>
13. Про страхування : Закон України : від 07.03.1996 р. №85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
14. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України : від 06.07.2005 р. № 2747-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/page>
15. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України : від 08.03.2004 р. №1618-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
16. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України : від 06.11.1991 р. №1798-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1798-12>
17. Цивільний кодекс України : Закон України : від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/435-15>
18. Про державну допомогу сім'ям дітьми : Закон України : від 21.11.1992 р. №2811-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>
19. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні : Закон України :

від 27.03.2014 р. №1166-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1166-18>

20. Про поховання та похоронну справу : Закон України : від 10.07.2003 р. №1102-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/1102-15>

21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо погашення заборгованості перед Пенсійним фондом України та посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : Закон України : від 05.03.2009 р. № 1074 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1074-17>

22. Кримінальний кодекс України : Закон України : від 05.04.2001 р. № 2341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

23. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України : від 08.07.2010 р. №2464 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

24. О Государственной системе социального страхования : Закон Республики Молдова : от 08.07.1999 г. №489-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.law-moldova.com/laws/rus/sisteme-sotsialnogo-strahovania-ru.txt>

25. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України : від 26.11.2015 р. № 848-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

26. Про вищу освіту : Закон України : від 01.07.2014 р. №1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

27. Кодекс законів про працю України : Закон України : від 10.12.1971 р. № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/322-08>

28. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб : Закон України : від 09.04.1992 р. №

2262-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>

29. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України : від 15.04.2014 р. № 1207-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>

30. Про відпустки : Закон України : від 15.11.1996 р. №504/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>

31. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України : від 26.06.1997 р. № 400/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/400/97-%D0%B2%D1%80>

32. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення : Закон України : від 02.03.2015 р. №213-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/213-19>

33. Податковий кодекс України : Закон України : від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>

34. Про судоустрій і статус суддів : Закон України : від 02.06.2016 р. №1402 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

35. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці : Закон України : від 28.12.2014 р. № 77-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/77-19>

36. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України : від 01.07.2004 р. № 1961-IV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>

37. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції : Закон України : від 19.05.2011 р. № 3390-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/3390-17>

38. Кодекс торговельного мореплавства України : Закон України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/176/95-%D0%B2%D1%80>

39. Господарський кодекс України : Закон України : від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/436-15>

40. Кодекс про адміністративні правопорушення : Закон України : від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

41. Митний кодекс України : Закон України : від 13.03.2012 р. №4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

42. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України : від 23.02.2006 р. № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

43. Про виконавче провадження : Закон України : від 02.06.2016 р. № 1404-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

44. Про судовий збір : Закон України : від 08.07.2011 р. № 3674-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>

Підзаконні акти:

1. Питання медико-соціальної експертизи : Постанова Кабінету Міністрів України : від 03.12.2009 р. №1317 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF>

2. Про затвердження Інструкції про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до Пенсійного фонду України : Постанова правління Пенсійного фонду України : від 19.12.2003 р. № 21-1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0064-04>

3. Про затвердження Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 р. №393 : Постанова Кабінету Міністрів України : від 13.02.2008 р. №45 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45-2008-%D0%BF>

4. Питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та осіб начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту Державної служби з надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України : від 22.09.2010 р. №889 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-2010-%D0%BF>

5. Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб : Постанова Кабінету Міністрів України : від 07.11.2007 р. №1294 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1294-2007-%D0%BF>

6. Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням : Постанова Кабінету Міністрів України : від 26.09.2001 р. №1266 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF>

7. Про затвердження Порядку та умов державного обов'язкового страхування життя і здоров'я суддів : Постанова Кабінету Міністрів України : від 14.02.2004 р. №89 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/89-94-%D0%BF>

8. Про порядок переведення пенсій громадян, які виїхали на постійне проживання до інших країн : Постанова Кабінету Міністрів України : від 06.04.1993 р. №258 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KMP93258.html

9. Про затвердження умов, тривалості, порядку надання та оплати творчих відпусток : Постанова Кабінету Міністрів України : від 19.01.1998 р. №45 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/45-98-%D0%BF>

10. Про затвердження бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на 2019 рік : Постанова Кабінету Міністрів України : від 16.01.2019 р. №17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17-2019-%D0%BF>

11. Про перерахування розміру щомісячних страхових виплат потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, та особам, які мають право на страхові виплати у разі смерті потерпілого : Постанова Кабінету Міністрів України : від 20.02.2019 р. №160 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-2019-%D0%BF>

12. Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску за непрацюючого іншого з подружжя працівника дипломатичної служби, який перебуває за кордоном за місцем довготермінового відрядження такого працівника : Постанова Кабінету Міністрів України : від 06.03.2019 р. №164 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2019-%D0%BF>

13. Про затвердження Порядку та Критеріїв встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків : Наказ Міністерства охорони здоров'я України : від 05.06.2012 р. №420 [електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1387-12>

14. Про затвердження Положення про експертизу тимчасової непрацездатності : Наказ Міністерства охорони здоров'я України : від 09.04.2008 р. №189 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0589-08>

15. Про затвердження Інструкції про встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням (отруєнням) або трудовим каліцтвом : Наказ Міністерства охорони здоров'я України : від 15.11.2005 р. №606 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1455-05>

16. Про затвердження, внесення зміни та скасування нормативних документів : Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики : від 28.07.2010 р. №327 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/2341/8422/8423/465375/>

17. Про затвердження Інструкції про розміри і порядок виплати щомісячної додаткової грошової винагороди військовослужбовцям Збройних Сил України : Наказ Міністра оборони України : від 15.11.2010 р. №595 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1194-10>

18. Про затвердження Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників : Наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України : від 29.07.1993 р. №58 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93>

19. Про затвердження, внесення зміни та скасування нормативних документів : Наказ Державного комітету України з

питань технічного регулювання та споживчої політики : від 28.07.2010 р. №327 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/2341/8422/8423/465375/>

20. Про затвердження Правил пожежної безпеки в галузі зв'язку : Наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України : від 26.10.2000 р. №156 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0054-01>

21. Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України» : Наказ Міністерства охорони здоров'я України : від 02.02.2005 р. №54 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0552-05>

22. Про деякі питання обліку заборгованості страхувальників зі сплати страхових коштів до Фонду соціального страхування України : Постанова Правління Фонду соціального страхування України : від 12.12.2018 р. №28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0028890-18>

Судова практика:

1. У справі за конституційними поданнями Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 65 розділу I, пунктів 61, 62, 63, 66 розділу II, пункту 3 розділу III Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» і 101 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 67 розділу I, пунктів 1 - 4, 6 - 22, 24 - 100 розділу II Закону України «Про Державний бюджет України на 2008 рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (справа щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України) : Рішення Конституційного Суду

України : від 22.05.2008 р. №10-РП/2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-08>

2. У справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини першої статті 49, другого речення статті 51 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» : Рішення Конституційного Суду України : від 07.10.2009 р. № 25-рп/2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v025p710-09>

3. У справі за конституційним зверненням Товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий Дім «Кампус Коттон клуб» щодо офіційного тлумачення положення частини другої статті 124 Конституції України (справа про досудове врегулювання спорів) : Рішення Конституційного Суду України : від 09.07 2002 р. №15-рп/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=9454>

4. У справі за конституційними поданнями Верховного Суду України та 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців третього, четвертого пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та офіційного тлумачення положення частини третьої статті 11 Закону України «Про статус суддів» (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання) : Рішення Конституційного Суду України : від 11.10.2005 р. №8-рп/2005 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-05>

5. У справі за конституційними поданнями Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини третьої, абзаців першого, другого, четвертого, шостого частини п'ятої статті 141 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та положень пункту 5

розділу III «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пенсійного забезпечення» (справа про щомісячне довічне грошове утримання суддів у відставці) : Рішення Конституційного Суду України : від 08.06.2016 р. № 1-8/2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-16>

6. У справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо посилення гарантій незалежності суддів вимогам статей 157 і 158 Конституції України : Висновок Конституційного Суду України : від 19.09.2013 р. №2-в/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v002v710-13>

7. Про визнання протиправними дій щодо здійснення щомісячних страхових виплат у зв'язку з втратою працездатності, виходячи з меншого розміру, ніж п'ятикратний розмір мінімальної заробітної плати : Постанова Верховного Суду України : від 08.09.2015 р. № 21-607a15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/E0969F511C3E7E3FC2257EF3002EBAAB](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/E0969F511C3E7E3FC2257EF3002EBAAB)

8. Про стягнення недоплаченої суми страхових виплат : Постанова Верховного Суду України : від 14.03.2012 р. №6-3цс12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/81b1cba59140111fc2256bf7004f9cd3/4ddcc2979d610ac8c22579ca00473941?OpenDocument>

9. Про стягнення пені, інфляційних втрат та трьох процентів річних : Постанова Верховного Суду України : від 06.06.2012 р. №6-49цс12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VS120305.html

10. Про встановлення дати початку виплати щомісячної страхової суми у зв'язку з ушкодженням здоров'я та стягнення недоплати : Постанова Верховного Суду України : від 20.02.2012 р. №6-95/цс11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/81b1cba59140111fc2256bf7004f9cd3/16f0eb334a8cdd5ac22579c300329f7f?OpenDocument>

11. Про стягнення коштів : Постанова Верховного Суду України : від 24.10.2011 р. №6-38цс11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-stjagnennja-koshtiv-doc80596.html>

12. Про стягнення суми та відшкодування моральної шкоди : Постанова Верховного Суду України : від 17.10.2011 р. №6-42цс11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VS110464.html

13. Про стягнення суми : Постанова Верховного Суду України : від 11.03.2014 р. №905/5223/13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37740293>

14. Про зобов'язання здійснити перерахунок та виплату допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку : Рішення Верховного Суду України : від 25.12.2012 р. №21-410а-12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/28332590>

15. Про стягнення суми : Постанова Верховного Суду України : від 28.08.2012 р. №23/279 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/25906539>

16. Про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення : Ухвала Вищого адміністративного суду України : від 18.08.2014 р. №К/800/51905/13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/40310588>

17. Про визнання протиправним та скасування рішення про застосування фінансових санкцій : Ухвала Вищого адміністративного суду України : від 22.10.2014 р. №К/800/46824/13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/41107803>

18. Про стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу у зв'язку з затримкою видачі трудової книжки та відшкодування моральної шкоди : Ухвала Вищого спеціалізованого

суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ : від 13.08.2014 р. №6-17056св14 / Цивільне судочинство. Судова практика у цивільних справах. – 2014. - №3.

19. Про проведення перерахунку пенсії : Ухвала Вищого адміністративного суду України : від 02.11.2010 р. № К-6852/09 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/12079140>

20. Про визнання неправомірною відмови у перерахунку пенсії : Ухвала Вищого адміністративного суду України : від 04.02.2009 р. № К-14454/07 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/3251459>

21. Про зобов'язання призначити пенсію : Ухвала Вищого адміністративного суду України : від 11.06.2008 р. № К-28185/06 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/3175008>

22. Про вивчення та узагальнення практики розгляду адміністративними судами справ з приводу оскарження рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби : Довідка Вищого адміністративного суду України : від 05.04.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0001760-12>

КУЧМА Ольга Леонідівна

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОСНОВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ**

Практикум

*Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол
№ 6 від 23.12.2019 року)*

Оригінал-макет автора

Підписано до друку 13.01.2020. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Ум.друк. арк.5,35. Зам. №1301-20/2
Тираж 200 прим.

